

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ МОРСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
ІНСТИТУТ
КАФЕДРА «ФІЛОЛОГІЯ»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти на тему:

**Аналіз політичного дискурсу на матеріалі англomовних промов
президента України В. Зеленського**

виконала: ЗДОБУВАЧКА ВИЩОЇ
ОСВІТИ 2 РОКУ НАВЧАННЯ 1 ГРУПИ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ
ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ВЛАДИМИРОВА ВАЛЕРІЯ ВІТАЛІЇВНА

Науковий керівник:
к. пед. н, доцент кафедри «Філологія»
МОСКАЛЮК ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

Рецензент:
доктор філологічних наук,
професор завідувач кафедри
теоретичної та прикладної фонетики
англійської мови ОНУ ім. І. І. Мечникова
Наталія Олександрівна Бігунова

Допущено до захисту

13 грудня 2023 р.

(дата)

Науковий керівник

(підпис)

Олена МОСКАЛЮК

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Національна шкала

Відкл.

Кількість балів

95

Оцінка ECTS

A

Дата захисту: 22 грудня 2023 р.

Члени комісії:

Ж к. філол. н., доц. Жмаєва Н.С.

Ю к. пед. н., доц. Юхимець С.Ю.

М к. пед. н., доц. Москалюк О.В.

К к. філол. н. Ківенко І.О.

Одеса – 2023

SUMMARY

Political communication is an extremely complex field of study, characterised by its long history and interdisciplinary nature. The form of speech, which dates back to the great thinkers of the Greek world, is still developing today, taking on different forms and manifesting itself in various fields - from political science to sociology, from the sciences of communication strategies to rhetoric and advertising.

Given the breadth of the field under study, it is important to emphasise that this paper aims to examine a specific aspect of political communication strategies that constitute political discourse. The importance of the power of words has been recognised since ancient times by such Greek thinkers as Plato and Aristotle, who have already discussed rhetoric as a discursive technique aimed at persuasion. Political discourse, with its history deeply rooted in the past, has evolved over the centuries to the present day and has been enriched by new communication strategies that politicians use to persuade and strengthen the consensus of citizens on their positions.

The ambition and goal of this study is not to develop a single solution, but to develop a mechanism for evaluating the communication strategy of political speech based on the knowledge gained from theoretical sources.

In this study, the objectives are to consider:

- 1) the origin and formulation of a successful communication strategy, the main characteristics of political discourse, namely speeches,
- 2) to develop a classification of political speech evaluation based on the main characteristic elements, and
- 3) examine the effectiveness of this classification on the example of speeches delivered by the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy in English at international events.

The following research methods were used in the study: theoretical analysis of the literature, critical analysis of research on the topic, method of logical generalisation, descriptive method (used to characterise the features of political

communication and political speech), comparative method, quantitative and statistical method, and linguistic analysis of the text.

The object of research in the master's thesis is political discourse itself.

The material of this research is the speeches of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy in English at international events: the speech of the President of Ukraine at the meeting of the leaders of the European Political Community on 6 October 2022; Zelenskyy's speech to the US Congress on 21 December 2022 and the speech of President Volodymyr Zelenskyy at a meeting of the European Council on 29 June 2023.

The theoretical basis of the study is the work and achievements of linguists and theoretical scholars such as Loseva I. V., Ilchenko M. L., Naichuk A. A., Povorozniuk R. V., Endelman M., Witkin H., Johnson D., etc.

The theoretical significance of our work lies in the fact that it analyses the most important theoretical approaches to the analysis of political discourse, and also highlights some key topics of political communication in historical and evolutionary development: from rhetoric, the most "ancient" part of communication used by politics, to video politics, which is undoubtedly the most recent and interesting evolution of this peculiar type of discourse.

The practical value of the study is to illustrate the types of political speeches and rhetorical strategies that are most often used in political speeches and political communication, with an emphasis on the use of communicative and strategic elements.

Structure of the master's thesis. The work includes an introduction, two relatively equivalent chapters, general conclusions, a list of references and appendices.

Approbation of the master's thesis. Article in the collection "Modern Philology", Department of Philology, Odesa National Maritime University.

In summary, political language and rhetoric are extremely important for politicians, as they help them to communicate effectively with their audiences and convince them of the correctness of their positions. Successful communication

requires taking into account the needs and expectations of the audience, using mechanisms that contribute to successful persuasion, as well as excluding and engaging listeners.

Aristotelian rhetoric is still used in political discourse, and a speech has four phases: exordium, narratio, argumentatio and peroratio. Successful political discourse uses recurring themes and rhetorical strategies to gain public support. The use of the pronoun "we" has its own peculiarities and semantics.

Therefore, the ability to use political language and rhetoric effectively is key for politicians, as it helps them achieve their goals and gain public support.

After analysing three English-language speeches delivered by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy at international events, the following conclusions can be drawn.

An analysis of the content of the speeches showed that President Zelenskyy focuses on key issues such as the fight for freedom and justice, peace and international law and order. He expresses his gratitude and respect for the partners who support Ukraine in these matters.

President Zelenskyy also emphasises the common values and ideals that unite Ukraine and other countries, including the United States and the European Political Community. He emphasises the importance of working together and cooperating to achieve peaceful and stable development.

The use of effective communication strategies and language helps President Zelenskyy to capture the attention of his listeners and convey his ideas and messages. The use of the first person plural emphasises the collective nature of the efforts and shared responsibility of the Ukrainian people and government.

In general, President Zelenskyy's speeches at international events are impressive for their insight, reasoning and pragmatic approach. They help build trust and contribute to a positive image of Ukraine in the world.

ЗМІСТ

SUMMARY	2
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	11
1.1. Історіогенез та дефініція політичного дискурсу.	11
1.2. Репрезентативні відносини “спікер – аудиторія”	13
1.3. Умови встановлення зв’язку між мовцем та слухачами	15
1.4. Залучення слухачів до активного сприйняття	16
1.5. Тематика політичних дискурсів	17
1.6. Вибір займенників – семантичний інваріант «ми»	20
1.7. Вибір дієслівних форм	22
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. Аналіз англомовних промов президента України В. Зеленського	28
2.1. Виступ Президента України на зустрічі лідерів Європейського політичного співтовариства від 6 жовтня 2022 р.	28
2.1.1. Аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США	28
2.1.2. Аналіз суб’єктів, принципово важливих для розуміння	30
2.1.3. Аналіз вживання першої особи множини	32
2.1.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів	34
2.1.5. Ступінь залученості слухачів.	36
2.2. Промова Зеленського перед Конгресом США від 21 грудня 2022 р.	37
2.2.1. Аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США	37
2.2.2. Аналіз суб’єктів, принципово важливих для розуміння	38
2.2.3. Аналіз вживання першої особи множини	39
2.2.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів	42

2.2.5. Ступінь залученості слухачів.	44
2.3.Промова Зеленського перед Конгресом США від 21 грудня 2022	
р.	45
2.3.1. Аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США	46
2.3.2. Аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння	47
2.3.3. Аналіз вживання першої особи множини	48
2.3.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів	50
2.3.5. Ступінь залученості слухачів.	51
Висновки до розділу 2	52
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Політична комунікація є надзвичайно складною галуззю дослідження, що характеризується давньою історією та міждисциплінарним характером. Форма промови, яка бере свій початок від великих мислителів грецького світу, розвивається і сьогодні, набуваючи різних форм та проявляючись у різних галузях - від політології до соціології, від наук про комунікативні стратегії до риторики та реклами.

З огляду на широту досліджуваного поля, важливо підкреслити, що ця робота має на меті розглянути специфічний аспект стратегій політичної комунікації, що становлять політичний дискурс. Важливість сили слова усвідомлювали ще з античних часів такі грецькі мислителі, як Платон і Аристотель, які вже обговорювали риторику як дискурсивну техніку, спрямовану на переконання. Політичний дискурс, історія якого має глибоке коріння в минулому, еволюціонував протягом століть до наших днів і збагатився новими комунікативними стратегіями, які політики використовують, щоб переконати і посилити консенсус громадян щодо своїх позицій.

Амбіція та **мета** цього дослідження не полягає в тому, щоб напрацювати єдине рішення, а в тому, щоб розробити механізм оцінки комунікативної стратегії політичної промови, базуючись на знаннях, отриманих з теоретичних джерел.

У цьому дослідженні, в якості **задач**, ми розглянемо:

- 1) походження та формулювання успішної комунікативної стратегії, основні характеристики політичного дискурсу, а саме промов,
- 2) напрацюємо класифікацію оцінки політичної промови на основі основних характерних елементів та
- 3) дослідимо дієвість даної класифікації на прикладі промов президента України Володимира Олександровича Зеленського, виголошених англійською мовою на міжнародних заходах.

У дослідженні були використані такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз літератури, критичний аналіз досліджень з поданої теми, метод логічного узагальнення, описовий метод (використано для характеристики особливостей політичної комунікації та політичної промови), зіставний метод, кількісно-статистичний метод, а також лінгвістичний аналіз тексту.

Об'єктом дослідження в магістерській роботі слугує власне політичний дискурс.

Матеріалом даного наукового дослідження послуговувати промови президента України Володимира Зеленського англійською мовою на міжнародних заходах: виступ Президента України на зустрічі лідерів Європейського політичного співтовариства від 6 жовтня 2022 р.; промова Зеленського перед Конгресом США від 21 грудня 2022 р та виступ Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 р.

Теоретичною основою дослідження є роботи та напрацювання лінгвістів та вчених-теоретиків, таких як Лосєва І. В., Ільченко М. Л., Найчук А. А., Поворознюк Р.В., Ендельман М., Віткін Х., Джонсон Д та ін.

Теоретична значимість нашої роботи полягає в тому, що тут аналізуються найважливіші теоретичні підходи до аналізу політичного дискурсу, а також будуть висвітлені деякі ключові теми політичної комунікації в історико-еволюційному розвитку: від риторики, найбільш «давньої» частини комунікації, яку використовує політика, до відеополітики, безперечно, найновішої та цікавої еволюції даного своєрідного типу дискурсу.

Практична цінність дослідження полягає в ілюстрації типів політичних промов і риторичних стратегій, які найчастіше використовуються в політичних промовах і політичній комунікації, з акцентом на використанні комунікативно-стратегічних елементів.

Структура магістерської роботи. Робота включає вступ, два відносно еквівалентні за обсягом розділи, загальні висновки, список використаної літератури та додатки.

Перший розділ має загальний теоретичний характер, оскільки досліджує етимологію та еволюції промов та виступів, а також подає основні критерії оцінки промов за визначеними характеристиками. У даному розділі йдеться про риторику, простежується історія цього стародавнього мистецтва від аристотелівської риторики, пояснюється її розвиток протягом століть аж до занепаду, спричиненого раціоналізмом. У розділі також аналізуються три типи аргументативного викладу, а саме етос, пафос і логос, риторичні фігури, основні інструменти риторики та роль аудиторії. Друга частина розділу заглиблюється в сучасну версію риторики. Також політична комунікація розглядатиметься в «технічному» сенсі з метою оцінки еволюції даного дискурсу у зв'язку із змінами соціо-політичного контексту.

Другий розділ присвячений політичному дискурсу та політичній комунікації - давньому явищу, яке в сучасну епоху набуло особливого значення, в тому числі завдяки простору, наданому сучасними засобами масової інформації та комунікації. Другий розділ присвячений емпіричному аналізу виступів президента України Володимира Зеленського англійською мовою на міжнародних заходах з якісної та кількісної точки зору. Обрані промови характеризуються різними часовими рамками а отже і різними соціо-політичними контекстами. Друга частина дослідження емпіричному аналізу виступу президента України Володимира Зеленського англійською мовою на міжнародному заході з якісної та кількісної точки зору. Обрана промова характеризується визначеними часовими рамками а отже і окремим соціо-політичним контекстом. В сучасному світі риторика та ораторське мистецтво набуває нових форм та способів вираження, які підлягають ретельному вивченню та аналізу. Пропонований аналіз виступів передбачає вивчення п'яти різних категорій з якісної та кількісної точки зору: 1) аналіз змісту, у якому ми хочемо глибше дослідити питання, висвітлені у виступах для аналітики еволюції промов у контексті змінних часових рамок та розвитку ситуації в Україні; 2) аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння, на кого направлені виступи та які комунікативні функції вони виконують в

кожен окремий часовий проміжок; 3) аналіз вживання першої особи множини, у якому вживання інклюзивного “we” порівнюється з використанням виключного “we” з кількісним та репрезентативним аналізом вживання займенника першої особи множини; 4) розбір словесних форм, осіб, способів і часу, ужитих для характеристики дії; 5) ступінь залученості слухачів, через ефекти привернення уваги, пафосу та використання інклюзивного “ми”.

Апробації магістерської роботи. Стаття у збірнику “Modern Philology”, кафедра «Філологія», Одеський національний морський університет.

РОЗДІЛ 1 . ЗМІСТ ТА ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

1.1. Історіогенез та дефініція політичного дискурсу.

Політика завжди мала сильний символічний і комунікативний вимір, а характерні правила та норми частіше зустрічаються в політичній мові, ніж в інших типах мов. З давніх часів політична мова використовувала стратегії та тактики, які застосовувалися для переконання та переконання громадськості. Крім того, діалектика відіграє фундаментальну роль у політичній сфері, оскільки її використовували для створення позитивного іміджу політичного спектру та для закріплення політично-вигідного уявлення про систему в думках виборців. Мистецтво переконувати описується та теоретизується в риториці, дисципліні, яка розкриває набір практичних стратегій, пов'язаних з усною комунікацією, з метою надання мовцям понять, необхідних для складання політичного дискурсу [50; с. 71].

Відповідно до класичної риторики, політичний дискурс складається з трьох основних компонентів: стратегії переконання, композиції дискурсу, стилю та лексичного вибору. У письмовому посібнику Аристотеля, датованому приблизно 330 р. до н. е., риторика визначається як *«здатність виявляти можливі засоби переконання щодо кожного предмета»*. За словами грецького філософа, переконання залежить від трьох фундаментальних факторів: *етосу*, тобто характеру, який транслює оратор, щоб завоювати увагу публіки та завоювати довіру слухача; *пафосу*, тобто емоції, почуття та пристрасть, які оратор викликає в аудиторії завдяки молитві; і *логосу*, або аргументуванню власне вербальними засобами мови. Крім того, для цілей переконання достатньо не тільки вагомих аргументів, які мають певну достовірність, але також необхідно подбати про стиль і лексичний вибір, щоб задовольнити вимоги ясності та чіткості висловлювання. Знову ж таки, згідно з Аристотелем, вибрані слова повинні бути частиною звичайного лексикону, потрібно ретельно уникати архаїзмів і неологізмів, використовуючи риторичні

фігури та віддаючи перевагу метафорам, оскільки «*метафора має ясність, приємність і щось екзотичне, і її застосуванню не можна навчився від когось іншого*» [46; с. 1405].

Відповідно до аристотелівської риторичної системи підготовка промови відбувається в чотири етапи [46 с. 1202]:

1) *inventio*, який Арістотель вважав найважливішою частиною, оскільки на цьому етапі закладаються основи для пошуку доказів, які можуть допомогти оратору в побудові міцного та переконливого міркування. Докази, про які говорить Арістотель, відрізняються за характеристиками технічності та нетехнічності: нетехнічні докази випливають із міркувань, які не є властивими оратору, але походять із "позариторичного" всесвіту [48; с. 314], знаходяться в фактах, складаються зі свідчень, зізнань, письмових документів. Технічні, з іншого боку, ще не готові, але повинні бути розроблені, вони є результатом міркувань оратора;

2) *dispositio*, організація аргументів у межах дискурсу, які були сформульовані в *inventio*;

3) *elocutio*, вибір відповідної лексики та стилістичного вираження думок. Він розробляється лише тоді, коли теми обрані (*inventio*) і організовані відповідно до експозиції (*dispositio*);

4) *actio*, декламація промови, що модулює голос і вдається до жестів.

Пам'ять, тобто запам'ятовування мови та здатність запам'ятовувати протилежні позиції, щоб потім мати можливість їх відтворити, була додана пізніше в латинську добу завдяки роботі Ціцерона [50; с. 92]. Крім того, оратор повинен володіти трьома характеристиками та вміннями *docere et probare*, інформувати та переконувати аудиторію; викликати захоплення, володіти увагою слухачів шляхом живої і не нудної модальності промови; *movere*, збуджувати почуття в аудиторії, щоб змусити оратора дотримуватися тези. Дискурс слідує шаблону, який можна ретельно спостерігати або може мати вільніший підхід. Промова має чотири фази: *exordium, narratio, argumentatio i peroratio*.

- *Exordium*, відкриття, під час якого відбувається спроба захопити аудиторію збуджуючи та привертаючи увагу слухачів.
- *Narratio*, подання фактів з метою передачі повідомлення слухачеві. Розташування фактів має відповідати хронологічному порядку та починатися з ефективно структурованого вступу.
- *Argumentatio*, аргументація, яка поділяється на дві частини: *confirmatio*, тобто демонстрація доказів на підтримку тези та *confutatio*, спростування протилежних позицій.
- *Peroratio*, епілог. Це завершення промови, яка має на меті викликати пафос у аудиторії [55; с. 65].

“Отже, політичний дискурс не є репрезентативним дискурсом або лише частково є репрезентативним дискурсом, міметичним щодо світу фактів: тобто його не можна описати лише як набір висловлювань у когнітивно-референтному відношенні до реальності, тому що, натомість, цей останній зазнає процесів наративізації, типових для історії, і, отже, дискурсивної маніпуляції” [42; с. 18]. Це тлумачення підкреслює той факт, що значна частина політичної дії є мовною дією, і це створює близькість між сферою політичного простору та мовним простором.

1.2. Репрезентативні відносини “спікер – аудиторія”

Аристотель на початку свого фундаментального трактату з риторики вважає *етос* найефективнішою характеристикою, якою повинен володіти хороший оратор, щоб визначити сприйняття публікою його тези.

Етос можна знайти як в усних, так і в письмових текстах усіх видів, не лише з переконливими цілями, такими як реклама чи політичні промови, але також у всіх тих щоденних взаємодіях, які вимагають «гарного враження» з боку мовця. Метою етосу є створення позитивного іміджу оратора для аудиторії. У “Новій риториці” Перельмана [32] аудиторія представляє центральну точку твору, яка становить інстанцію, до якої адресовано дискурс,

і визначає його стиль, теми та організацію. За Перельманом, аудиторія — це *«сукупність тих, на кого оратор хоче вплинути своєю аргументацією»* [32; с. 121].

Це визначення розширює концепцію співрозмовника, якого можна розпізнати як в окремій особі, так і в більшій групі мовців, і не робить різниці між письмовими та усними висловлюваннями. Перш за все, оратор повинен визначити аудиторію, до якої він звертається, а це далеко не проста операція, особливо якщо мова йде не про тип діалогу віч-на-віч або, як у випадку з телевізійною політичною трибуною [30; с. 123], коли аудиторія це не відразу видно оратору, однак намір оратора полягає в тому, щоб позитивно вплинути на аудиторію. Очні діалоги можна вважати *«ідеальними»* ситуаціями, оскільки отримані відповіді, вирази тіла, міміка обличчя дозволяють час від часу модулювати мову та змінювати її обстановку [29; с. 86], тоді як у випадку великої аудиторії, постать співрозмовника має бути якимось чином відтворена у свідомості мовця [27; с. 114]. Аудиторія, таким чином, є ментальною конструкцією оратора, до якої він звертається, адаптуючи свої власні слова, щоб позитивно вплинути на неї [34; с. 104]. Перельман також вводить різницю між універсальною аудиторією та окремою аудиторією. Перше відноситься до всього людства, що складається з усіх істот, які мають здатність міркувати, тоді як конкретна аудиторія складається принаймні з одного слухача, який може відрізнятись від оратора, тобто іншої людини, або ідентичний оратору, тобто йому самому. Універсальна аудиторія не має об'єктивного існування, а є конструкцією, властивою кожній людині та кожній культурі. Її можна вважати такою, коли вона *«не є його частиною, з законних причин не може бути прийнятою до уваги»* [32; с. 99]. Універсальна аудиторія служить регулятивною ідеєю для встановлення міри та ефективності промови. Універсальність аудиторії є такою лише для тих, хто визнає оратора взірцем, тоді як для всіх інших вона залишатиметься окремою аудиторією [22; с. 60]. Конкретна аудиторія будується на основі домовленості між оратором і

аудиторією, так що існує дотримання образу, запропонованого оратором як риторична стратегія для досягнення консенсусу.

1.3. Умови встановлення зв'язку між мовцем та слухачами

Угода між мовцем і співрозмовником(ами) встановлюється на основі спільних культурних і соціальних умов, таких як спільна мова; набір правил, що регулюють те, як слід вести розмову; приписування цінності приєднанню свого співрозмовника, його згоді; схильність слухати, що означає готовність викласти точку зору, відмінну від тієї, яку висунув оратор [22; с. 34]. Проте потреба в узгодженні не є винятковою рисою аргументації, адже математичні демонстрації, які базуються на спільних аксіомах фізики та інших наук, у яких знання, котрими ділиться наукове співтовариство, є основою, з якої можна починати формулювання нових теорій. У зв'язку з цим варто нагадати про різницю, яка існує між демонстрацією та аргументацією: демонстрація є типовою для логічних наук, зокрема формальних, і є безособовою та незалежною від часу та простору, тому завжди дійсна. Вона заснована на аксіомах і характеризується таким типом міркувань, який не допускає дебатів або дискусій різного роду, як на початку доведення, так і в кінці його. Використовувана мова може бути штучною, і знаки та символи дуже часто використовуються для допомоги оратору у викладі, який не враховує аудиторію, оскільки демонстративне міркування завжди обґрунтоване та об'єктивне.

Відповідно до Перельмана та Ольбрехтс-Титека [32], можна виділити чотири типи передумов, що лежать в основі угоди: факти, істини, презумпції та цінності, статус прийнятності яких змінюється залежно від типу аудиторії. Що стосується фактів, то передбачається, що консенсус громадськості є максимально широким, тоді як інші типи приміщень передбачають вужчу аудиторію. Згідно з авторами *La Nuova Rhetorica* [32], істини позначають «більш складні системи, пов'язані зі зв'язками між фактами, чи то наукові

теорії, чи філософські чи релігійні концепції, які виходять за межі досвіду» [32; с. 73].

Презумпції стосуються того, з чим ви погоджуєтесь, що є нормальним, наприклад дії, які були вмотивовані раціональною причиною, або твердження, яке передбачає віру в твердження. У презумпціях референтна група набуває особливого значення, оскільки те, що може вважатися раціональним або нормальним для групи осіб, може не бути таким для інших.

Остання типологія складається з цінностей, які поділяють невелика кількість індивідів; інколи вони можуть здаватися настільки правильними та неспростовними, що їх можна вважати фактами, але однаково правдою є те, що вони можуть бути предметом різних інтерпретацій, пов'язаних з історично відмінним культурним і соціальним середовищем.

На етапі побудови угоди «несказане», те, що залишається імпліцитним, відіграє важливу роль і сприяє створенню передумов для аргументу, наданого правдою, поширеною між оратором і аудиторією.

1.4 Залучення слухачів до активного сприйняття

Структура дискурсу виникає в результаті аналізу того, як висловлювач використовує процеси *embrayage* (залучення) та *débrayage* (вилучення, виключення, відволікання від теми) [21; с. 81]. Кожного разу, коли оратор посилається на власну індивідуальність, соціальний контекст і часове розташування, створюючи участь і залученість, він працює за допомогою саме залучення слухачів. Якщо, з іншого боку, висловлювач усуває будь-яке суб'єктивне посилення шляхом узагальнення та породження об'єктивного значення, він працює за допомогою виключення слухачів з внутрішнього контексту.

Що стосується залучення, то воно визначається як «процес «атаки» на ситуацію у промові» [49; с. 92]. Його можна симулювати, і воно чітко відрізняється від виключення слухачів з внутрішнього контексту (*débrayage*),

оскільки останнє є зворотним процесом, який прагне приховати ситуацію у контексті промови. Ці два процеси можуть чергуватися або підпорядковуватись семіотичним засобам різного роду, як, наприклад, у кінотексті можуть існувати два різних кадри: один із зупиненим автомобілем у кадрі, інший, який замінює погляд головного героя та рухається по кадру, як це робить людина. У цьому випадку висловлювальна відстань усувається, і глядач виявляє, що поділяє точку зору персонажа [49; с. 92].

Механізми залучення прагнуть залучити глядача, читача чи слухача тексту через відновлення суб'єктивності та просторових і часових категорій висловлювання. Ще один елемент, через який залучається слухач, це пафос, який звертається до почуттів слухача та спирається на переконливі ефекти, викликаючи емоції аудиторії, такі як щастя, смуток, задоволення, жалість чи страх. Берк стверджує, що ці ефекти досягаються за допомогою механізму «ідентифікації», за допомогою якого переконувач передає відчуття розуміння та ставиться до потреб, цінностей і бажань аудиторії [48; с. 302]. Ідентифікація пов'язана з уявленням про те, що «переконувач вибирає з групи установок, які відносяться до певного суб'єкта/об'єкта, ті, які викликають модель досвіду переконання для цілей його справи» [50; с. 87]. Великі метафори та інші види небуквальної та образної мови, в тому числі фотографічні та художні образи, провокують апеляцією до пафосу. Ці звернення дуже часто важко ідентифікувати, оскільки вони стосуються культурних особливостей народу.

1.5. Тематика політичних дискурсів

У політичних промовах використовується безліч тем, які дуже часто повторюються, демонструючи той факт, що цей тип промови слідує за сюжетом і серією лінгвістичних і риторичних стратегій для отримання більшої підтримки з боку громадськості. Можна виявити теми, які повторюються, як-от концепція «нового»: у промовах, виголошених перед парламентом та урядовими установами, і Байден [61], і Зеленський [64] використовують цю

концепцію, щоб підкреслити той факт, що нове приносить ковток позитиву та свіжості, оновлення. Однак обидва політичні лідери використовують цей образ по-різному, як з точки зору змісту, так і з точки зору аргументаційних форм.

Байден сприймає «нове» як протилежність старій політиці, оскільки вважає себе прихильником революційного способу ведення політики, тоді як Зеленський розуміє «нове» радше як оновлення, яке не обов'язково передбачає радикальні зміни з попереднього етапу. Інша тема, яку поділяють обидва політичні лідери, – це «президентський усіх»: той, хто виграв вибори, представляє не лише тих, хто його обрав, але й усіх громадян, як тих, хто «за», так і тих, хто «проти». Ідея цієї концепції полягає в тому, щоб заспокоїти всіх і переконати, що влада працює на благо громади.

У політичному дискурсі також часто зустрічаються «кількісні елементи» та «якісні елементи», які дуже часто використовуються для досягнення більшого консенсусу серед виборців. Ці дві «категорії» визначили Перельман і Ольбрехтс-Титека [32] у своєму есе про аргументацію: два автори пояснюють, що під «кількісними елементами» «ми маємо на увазі [...] кліше, які стверджують, що вартує більше за інше з кількісних міркувань», а «якісні елементи з'являються в аргументах і можуть бути найкраще зрозумілі, коли оскаржується перевага числа» [32; с. 88]

У випадку інших політичних лідерів, таких як Дональд Трамп [62], Барак Обама [63], Віктор Ющенко [61], Петро Порошенко [62], ми зазначаємо, що теми безпеки та захисту є центральними в повідомленнях і що збройні сили та цивільні органи держави часто отримують похвалу. Крім того, кожна критика на адресу цих лідерів стає приводом для щоденної розмови з аудиторією, а кожен протест переходить від окремої людини до групи (його прихильників). Завдяки такій трансформації вороги чи противники окремого діяча стають ворогами всіх тих, хто йде за ним і підтримує його. Пошук взаємодії зі своїми прихильниками також відбувається через

використання риторичних запитань, які мають на меті висвітлити докази, наведені самим запитанням, і водночас підтримати автора запитання.

Іншим питанням, яке також виступає сполучним елементом між логічним і афективним компонентами дискурсу, є міф, тобто спільне представлення реальності. Міф не піддається оцінці істинності: насправді він має тенденцію «вмирати», коли обговорюється його правдивість. Політичні міфи відрізняються від релігійних, оскільки перші не стосуються священного змісту, але вони також мають спільну характеристику, а саме те, що вони вважаються правдивими невелика кількість послідовників (релігійних чи політичних).

Ідея використання міфу як політичної тактики була досліджена американським політологом Мюрреєм Едельманом [49], який виділяє три типи повторюваних політичних міфів:

1. *Conspiratorial Enemy* - змовницький ворог: відноситься до міфу про ворожу однорідну чужу групу, яка сприймається як різноманітна, дуже могутня або навіть всемогутня, яка постійно змовляється з метою завдати шкоди своїй спільноті.

2. *Valiant Leader* - доблесний лідер: цей міф приписує політичному лідеру позитивні якості, такі як мужність, великодушність і стійкість, він хоче лише добра для свого народу та здатний протистояти викликам, які виникають.

3. *United-we-stand* - афірмація єдиного “ми”: це твердження підтверджує той факт, що група (країна, нація, партія) може досягти перемоги, лише якщо вона працює, жертвує собою та підкоряється своїм лідерам [49; с. 132].

З точки зору промов, три щойно перелічені міфи відповідають трьом різним можливостям: доблесний лідер відповідає за его, яке ставить себе в центр політичної сцени з метою досягнення консенсусу від електорату; змовницький ворог відповідає тим/тому, проти якого виступає лідер, який має на меті послабити авторитет опонента; афірмація єдиного “ми” відповідає за першу особу множини, маючи на меті спільноту як єдине ціле.

1.6. Вибір займенників – семантичний інваріант «ми»

Значний внесок у теорію особистих займенників зробив згаданий вище Еміль Бенвеніст, який вніс цікаве семантичне уточнення займенника «ми» [3; с. 202]. Так само відомо, що французький учений розглядає проблему визначення семіолінгвістичних координат займенника першої особи множини в рамках рефлексії, відомої як теорія промови. Бенвеніст уточнює свій опис «ми» у важливому есе 1946 року під назвою «Структура відносин між особами в слові» [1; с. 43], де він пояснює розбіжність, яку він помітив в описовій метамові трьох людей між західною граматиною, з одного боку, і арабською з іншого. Вчений черпає натхнення з метамови арабської мови для характеристики, яка протиставляє перші дві фактично особисті форми, “я” і “ти”, третій формі, “він”, яка визначається як не-особистість. Отже, Бенвеніст розуміє, що параметром, який протиставляє дві внутрішні форми однієї категорії, є суб’єктивність, для якої суб’єктивна особа, “Я”, протиставляється несуб’єктивній людині, “ти”, але обидві протиставляються не-особистості. Іншими словами, займенники “I” і “you” виражають дві важливі ролі найпоширенішої ситуації спілкування, тобто розмови віч-на-віч. Вони відповідають двом комунікативним ролям мовця й адресата, є самореферентними займенниками й відсилають до реальності дискурсу, у цьому випадку до відповідних ролей, які беруть на себе справжні висловлювачі.

Розглянемо більш детально, як Бенвеніст позиціонує займенник “ми”. По-перше, Бенвеніст запитує, чи відносини, які мають місце для форм однини особистих займенників, залишаються такими самими, якщо їх перенести у множину. Бенвеніст зауважує, що «в особистих займенниках перехід від однини до множини не означає простої множини» [3; с. 278]. Займенники першої та другої особи «стоять поза звичайними детермінантами множини», оскільки слова з іншою темою майже завжди використовуються для форм множини порівняно з однією. Крім того, вчений висвітлює ще одне цікаве

спостереження, а саме той факт, що в займеннику “we” відбувається сполучення між “I” та “non-I”, таким чином привносячи диференціацію займенника першої особи як доказ на користь вибору множини у двох формах: включаючи концепт “ми” та винятково “ми”. Інклюзивне “ми” відповідає значенню «я + ти», тоді як виключна форма відповідає значенню «я + вони». Так і відбувається опозиція між двома формами: інклюзивна форма реалізує союз з людьми, між якими існує кореляція суб’єктності, тоді як у другій формі союз відбувається між протилежними формами завдяки співвіднесенню особистості [9; с. 90]. У такій мові, як англійська, одна і та сама форма ми іноді тлумачиться як інклюзивна, а іноді як виключна. Наприклад, коли доповідач оголошує в новинах: «*Ми наближаємося до пори року, коли потрібно заповнити податкову декларацію*», форма першої особи множини, що використовується, стосується як доповідача, так і глядачів новин. Навпаки, коли спікер оголошує: «*Ми підготували доповідь про нещодавні зіткнення, які відбулися в Нью-Джерсі*», перша особа множини, яку використовує спікер, зазнає ексклюзивного тлумачення на основі «я + вони» (= редакція новин).

Крім того, Бенвеніст підкреслює ще одне явище «розширення», яке загалом зустрічається в індоєвропейських мовах, у яких немає різниці між інклюзивною та ексклюзивною формами. Виявлено два контрастних, але збіжних варіанти використання займенника першої особи множини: множина *maiestatis* (королівське-ми), у якій я «розширюється до більш урочистої та менш визначеної особи», і множина *modestiae* (редакційне-ми), у якій «надмірно рішуче утвердження его пом’якшується», щоб дати простір «ширшому та поширенішому вираженню», яке поділяє група людей [3; с. 280].

У випадку політичних промов ця відмінність між інклюзивним “ми” та виключним “ми” дуже часто використовується, і загалом у текстах відбувається поступовий перехід між інклюзивним і виключним “ми” від першої особи множини. У наступних прикладах, узятих із промови Зеленського на загальних дебатах 77-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, “ми” вживається у формі інклюзиву:

- "Наша країна"
- "Наше благополуччя"
- "Наші діти" [59].

Цікаво відзначити, що використані теми належать до загального сенсу колективності та є частиною тематики факту приналежності до однієї нації:

- «Ми хочемо захистити Україну»
- «Наше рішення»
- «Наша програма»[59]

Теми, які порушуються, стосуються всієї держави та політичного курсу в умовах війни. Крім того, ексклюзивне "ми", яке може трансформуватись і стати неявно інклюзивним, як зазначено у наведеному вище прикладі, «ми хочемо захистити», також може залучати одержувачів до процесу змін.

1.7. Вибір дієслівних форм

Вибір дієслівних словоформ, зроблений у різних політичних промовах, підкреслює поширеність використання вказівних часів, зокрема простого та прогресивного теперішнього, завершеного минулого та майбутнього. Теперішній час підкреслює конкретність і результативність дії, теперішній прогресивний вказує на те, що дія розвивається, тоді як теперішній досконалий час в основному використовується для позначення подій, що відбулися в недалекому минулому. Нарешті, майбутній використовується загалом, щоб давати обіцянки та передбачати майбутні сценарії. Тому дуже часто політичні діячі вживають індикатив навіть там, де потрібний був би підрядний зв'язок у питальних реченнях, у пропозиціях, підкріплених дієсловами думки чи такими дієсловами, як «знати» та «сказати», вживаними в заперечній формі. Поки що незрозуміло, навіщо такі вербальні вибори, оскільки мова йде про дорослих із середньо-високим рівнем освіти і те, що вербальний вибір не припадає на підрядне, є актуальним фактом.

Факт, на який звернув увагу Вігген [55] що модальні дієслова *must, can, may*, які виражають, відповідно, необхідність виконання дії, можливість і волю. У промовах Зеленського з минулого року здебільшого зустрічаються дієслова *must, can, may* але вони також з'являються у великій кількості випадків у функції умовного способу для модалізації дискурсу і створення ефекту мовної ввічливості.

Часто вживаються й перформативні дієслова, які не описують дію і не констатують факт, але збігаються в певних контекстах із самою дією. Як приклад, перформативні формули в першій та третій особах однини вказівного теперішнього часу репрезентативних дієслів, вимовлених Зеленським у промові 11 березня: «[...] *I know that we change our lives, our habits*», «[...] *I know that it's not easy*», «[...] *flexible method should be implemented as much as possible*». Існують також контекстуальні оголошення, тобто обмін інформацією чи заявами, як у прикладі: “*We have no fear, nor should anyone in the world have it.*” [59] Тут ми бачимо вживання модальних дієслів вже в фатичній функції оповідного непрямого спонування [51; с. 103].

Висновки до розділу 1

У цьому розділі детально розглядається важливість політичної мови та риторики. Відповідно до класичної риторики, політичний дискурс складається з трьох основних компонентів: стратегії переконання, композиції дискурсу, стилю та лексичного вибору. Аристотель визначив три фактори, які впливають на переконання: етос, пафос та логос. Для підготовки промови Аристотель рекомендував чотири етапи: *inventio*, *dispositio*, *elocutio* та *actio*. Крім того, оратор повинен володіти трьома характеристиками та вміти *docere et probare*, *movere* та *delectare*. Дискурс слідує шаблону, який можна ретельно спостерігати або може мати вільніший підхід. Промова має чотири фази: *exordium*, *narratio*, *argumentatio* і *peroratio*. Все це допомагає політикам ефективно комунікувати з громадськістю та переконувати їх у правильності своїх позицій.

Аудиторія є центральною точкою дискурсу, і оратор повинен звернути увагу на її потреби та очікування. Перельман вводить різницю між універсальною та конкретною аудиторією, при цьому універсальна аудиторія є ментальною конструкцією, яка служить регулятивною ідеєю для встановлення міри та ефективності промови. Оратор повинен враховувати ці фактори та використовувати риторичні стратегії для досягнення консенсусу з аудиторією.

У тексті розглянуто важливість угоди між мовцем і співрозмовником для успішної комунікації. Для досягнення консенсусу, необхідно враховувати спільні культурні та соціальні умови, такі як спільна мова та правила розмови, а також приписувати цінність приєднанню свого співрозмовника та слухати його точку зору. У тексті наголошується на важливості узгодження в математичних демонстраціях, а також на різниці між демонстрацією та аргументацією. Автори виділяють чотири типи передумов, що лежать в основі угоди: факти, істини, презумпції та цінності. При цьому зазначається, що на етапі побудови угоди важливу роль відіграє "несказане". В цілому, текст

показує, що успішна комунікація вимагає уваги до потреб та очікувань аудиторії та врахування різних типів передумов.

Автори зазначають, що залучення слухачів є важливим для успішної комунікації, і може бути досягнуте шляхом використання індивідуальності, соціального контексту та часового розташування висловлювача. З іншого боку, виключення слухачів може бути досягнуте шляхом узагальнення та породження об'єктивного значення. У тексті також розглянуто механізми залучення слухачів, такі як пафос та ідентифікація, які можуть викликати емоції та сприяти успішному переконанню аудиторії. У цілому, текст показує, що дискурс має структуру, яка вимагає уваги до способів залучення та виключення слухачів, а також до механізмів, які можуть сприяти успішному комунікації.

У політичних промовах часто використовують повторювані теми та лінгвістичні й риторичні стратегії, щоб здобути більшу підтримку громадськості. Однією з таких тем є концепція "новизни", яку Байден і Зеленський по-різному використовують у своїх промовах. Іншою спільною темою є ідея представляти всіх громадян як "президент для всіх". Крім того, кількісні та якісні елементи часто використовуються для досягнення більшого консенсусу серед виборців. Політичні лідери, такі як Трамп, Обама, Ющенко та Порошенко, часто зосереджуються на безпеці та захисті як центральних темах своїх меседжів. Використання міфів як політичної тактики також досліджувалося, і Едельман виділив три типи політичних міфів: ворог-змовник, доблесний лідер і утвердження єдиного "ми". Загалом, політичний дискурс - це складна взаємодія логічних та афективних компонентів, з повторюваними темами та риторичними стратегіями, що використовуються для переконання та здобуття підтримки громадськості.

Еміль Бенвеніст вніс значний внесок у теорію особистих займенників, зокрема займенника "ми". Він уточнив семантику цього займенника і розглянув проблему визначення його семіолінгвістичних координат. Бенвеніст зазначив, що займенники першої та другої особи в множині не

просто виражають просту множину, а мають свої особливості. Він виділив дві форми займенника "ми": інклюзивну форму, яка включає "я" та "ти", і виключну форму, яка виключає "я" і включає інших людей. Бенвеніст також зазначив явище "розширення" в індоєвропейських мовах, де займенник "ми" може мати різні варіанти використання, залежно від контексту. Ця розбіжність між інклюзивною та виключною формами часто використовується у політичних промовах та текстах.

Вибір дієслівних форм у політичних промовах має велике значення і може впливати на сприйняття та інтерпретацію висловлювань. Зазвичай, політичні діячі використовують вказівні часи, такі як простий та прогресивний теперішній, завершений минулий та майбутній, щоб передати конкретність та результативність дії, або її розвиток у часі. Також модальні дієслова *must*, *can*, *may* використовуються для вираження необхідності виконання дії, можливості та волі. Це може мати важливе значення для модалізації дискурсу та створення ефекту мовної ввічливості. Крім того, перформативні дієслова, такі як репрезентативні дієслова та контекстуальні оголошення, можуть збігатися з самою дією та використовуються для обміну інформацією чи заявами. В цілому, вербальний вибір дієслівних форм у політичних промовах є актуальним фактом і може мати значення для ефективного сприйняття та інтерпретації висловлювань.

РОЗДІЛ 2. Аналіз англомовних промов президента України В. Зеленського

Даний розділ має на меті проаналізувати три промови президента України Володимира Олександровича Зеленського на міжнародних заходах, виголошених англійською мовою. Дані виступи охоплюють:

- 1) виступ Президента України на зустрічі лідерів Європейського політичного співтовариства від 6 жовтня 2022 р.
- 2) промова Зеленського перед Конгресом США від 21 грудня 2022 р.
- 3) виступ Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 р.

Пропонований аналіз виступів передбачає вивчення п'яти різних категорій з якісної та кількісної точки зору:

- Аналіз змісту, у якому ми хочемо глибше вдослідити питання, висвітлені у виступах для аналітики еволюції промов у контексті змінних часових рамок та розвитку ситуації в Україні;
- аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння, на кого направлені виступи та які комунікативні функції вони виконують в кожен окремий часовий проміжок;
- аналіз вживання першої особи множини, у якому вживання інклюзивного “we” порівнюється з використанням виключного “we” з кількісним та репрезентативним аналізом вживання займенника першої особи множини;
- розбір словесних форм, осіб, способів і часу, ужитих для характеристики дії;
- ступінь залученості слухачів, через ефекти привернення уваги, пафосу та використання інклюзивного “ми”.

Розділ поділений на три підрозділи, що відповідають трьом виступам президента України Володимира Олександровича Зеленського на міжнародних заходах, виголошених англійською мовою, текст яких

наводиться повністю у додатках до наукової роботи (відповідно додатки А, Б та В). Тексти трьох виступів взяті з субтитрування відео, транскриптів з офіційного сайту президента України <https://www.president.gov.ua/>.

2.1. Виступ Президента України на зустрічі лідерів Європейського політичного співтовариства від 6 жовтня 2022 р.

2.1.1. Аналіз змісту виступу Президента України на зустрічі лідерів Європейського політичного співтовариства

Перше засідання «Європейської політичної спільноти» відбулося у Празі 6 жовтня 2022 року, перед неформальним засіданням Європейської ради. Зустріч мала на меті провести обговорення лідерами ЄС стратегічних питань, спільних для Європи. Основними питаннями до дискусії стали війна Росії проти України, стан європейської економіки та енергетична криза.

Промова, виголошена під час конференції 6 жовтня 2022 року, президентом України є першою заявою про таку нову політичну ініціативу (*“the establishment of our new political initiative”*). Зеленський пояснив, що новий формат співпраці сприятиме відновленню та підтриманню миру в Європейському середовищі.

Далі Володимир Олександрович сказав про партнерів України, які роблять посильний вклад у встановлення миру в нашій державі. Він, також, підкреслив, що на зустрічі відсутні представники Росії – країни, яка географічно знаходиться в Європі, проте не поділяє європейських цінностей та поглядів (*“a state that geographically seems to belong to Europe, but from the point of view of its values and behavior is the most anti-European state in the world”*).

На думку президента України новий формат співпраці має всі можливості для сприяння закінченню війни, відновлення та гарантування миру на континенті. Зеленський підкреслив, що Україна намагалася

переконати Росію мирним шляхом, що у війні немає потреби. І зауважив, що багато хто з присутніх також приймав участь в таких перемовинах (*“Many of you personally participated in these efforts”*).

Далі Володимир Олександрович заявив, що Росія не тільки вбиває, а й саботує різні види діяльності в Європі (*“sabotage in Europe - against warehouses with weapons, against factories, and now against gas pipelines”*), використовує продовольчу кризу як засіб шантажу, вдається до ядерного терору з метою дестабілізації поточної ситуації. Росія прагне поділити світ на зони впливу, використовує корупцію, залякує, знищує (*“Russia wants to ... divide the world into zones of influence”, “ It corrupts with the billions it earns ”, “ This is the Russian formula for war: kill, intimidate... ”*).

Президент України з впевненістю заявляє, що всі ці дії абсолютно протирічать європейським цінностям (*“And each of these elements is anti-European ”*). Для боротьби потрібно разом напрацювати нову робочу формулу, де першим кроком буде покарання агресора (*“The first is to punish the aggressor ”*) – санкції, припинення співпраці з російськими компаніями, виключення зі складу міжнародних організацій, або хоча б відсторонення на певний час (*“or at least suspend its membership”*). Також Зеленський говорить про необхідність створення спеціального трибуналу для розслідування злочинів Росії проти України.

Другим кроком Зеленський визначив допомогу Україні, як задачу для покращення ситуації у всій Європі (*“By helping us, each of your states is helping itself.”*), бо йдеться про унеможливлення блокування російським флотом чорноморських портів (*“that the Russian fleet cannot block other ports in the Black Sea”*), недопущення атак на Польщу, Чехію, країни Балтії. Адже, це може трапитись (*“Such a threat exists”*).

Третім елементом формули миру президент Зеленський вбачає відновлення безпеки та територіальної цілісності нашої держави (*“third point of our peace formula is the restoration of security and territorial integrity”*). Далі йдуть гарантії безпеки та рішучість.

Пан президент інформує європейську спільноту про нові атаки загарбників на міста та об'єкти України та про постраждалих та загиблих (“*In Zaporizhzhia, after the first missile strike today, ... Russia launched a second missile strike...*”). На завершення своєї промови Володимир Олександрович Зеленський закликає європейських лідерів згуртуватися навколо спільної мети – встановлення миру. (“*I urge you to make a basic decision*”). Президент завершає свій виступ словами подяки та незламним символічним гаслом “Слава Україні!” (“*Glory to Ukraine!*”).

2.1.2. Аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння

Основними суб'єктами, до яких звернена промова Зеленського, є всі європейці, а також лідери та представники європейських країн, яких пан президент щиро закликає стати єдиним фронтом у боротьбі проти агресора.

Семантичний елемент «всі» стосовно народів та націй Європи зустрічається в тексті 26 разів (“*All*”, “*Each of you*”, “*all your countries*”, “*each state here*”). А семантичний елемент “*you/your*” 51 раз (31 та 20 випадків відповідно).

Втручання спрямоване, зокрема, на певні категорії людей: окремі народи, спільноти, нації, які живуть в цій частині світу, у чийх місцях були випадки диверсійної активності росіян, чий економічні константи послаблюються через маніпуляцію Росії енергоресурсами, зерновою ініціативою, газогонами. Окрема думка адресована всім «*leaders of the European Political Community*»: адже вони приймають рішення та обирають політичний курс для своїх держав. В промові президента України 57 разів вживається концепт «*Europe/European*» (40 і 17 випадків відповідно).

У промові за допомогою персоніфікації окреслюється ще один важливий учасник – народ України: Зеленський впродовж всієї промови вживаю власну назву “*Ukraine*”. Цікавим фактом стало те, що президент України взагалі не

використовує інших термінів для позначення семантичного елемента “*Ukraine*”, на кшталт термінів «нація», «батьківщина», «держава» або «країна». Загалом, слово “*Ukraine*” було використано під час виступу 45 разів без жодної заміни на синонімічний елемент, за виключенням *інклюзивного ми*. Ще 17 разів вживається присвійний займенник “*Ukrainian*”.

Третім суб’єктом звернення виступає країна-загарбник. Президент України Володимир Зеленський 30 разів вживає у своєму виступі сему «*Russia*» та 78 разів замінює назву країни-терориста на займенник “*it*”, таким чином дистанціюючи її від кола Європейської спільноти.

Загальний статистичний аналіз виявив наступні результати:

	Кількість одиниць	%
Європа та споріднені семантичні елементи (Europe, you, each state)	108	38,7%
Україна (Ukraine/Ukrainian)	63	22,6%
Росія (Russia + it)	108	38,7%

Таблиця 2.1.2

Отже, у підсумку ми бачимо два головні суб’єкти промови – Європейська спільнота та Україна, звернення до яких підкреслюється через вживання власних назв та визначених семантичних детермінант. При цьому, Зеленський не протиставляє їх у своєму виступу, а, навпаки, споріднює та об’єднує, що, в свою чергу, є комунікативною метою промови та стратегії. Третім суб’єктом виступає Росія, яку часто спікер замінює на нейтральний займенник “*it*”.

Кількісно-статистичний аналіз показав в рівних долях звернення до Європи та згадки про Росію, що демонструє майже однакову потужність цих сторін (38,7% кожна), в той час як Україна згадувалась 63 рази, що становить 22,6%, і свідчить про меншу міць у протистоянні та ще раз підкреслює необхідність звернення по допомогу до Європи.

2.1.3. Аналіз вживання першої особи множини

У цьому пункті ми маємо намір зосередити увагу на кількості випадків і відсотках використання першої особи множини в інклюзивній або винятковій формі. Як згадувалося раніше, *інклюзивне ми* відповідає значенню «я + ви», тоді як *ексклюзивне ми* відповідає значенню «я + вони». Крім того, існує також випадок двозначності, коли незрозуміло, чи *ми* є інклюзивним чи ексклюзивним. При аналізі інклюзивності чи ексклюзивності ми враховували також форму присвійного прикметника від першої особи множини «*наш/а/ї*».

В інклюзивній формі, як показано в таблиці, виявлено 128 *інклюзивної форми ми* (57 випадків “*we*” та 71 випадок “*our*”), наприклад:

- «*Here with us are those who*» Повторювана інверсія з різноманітними продовженнями даної конструкції тричі вживається у тексті промови, що слугує засобом емпізи та підкресленні того факту, що всі лідери європейської спільноти – єдині у своїх прагненнях, цілях та цінностях.

- «*But we must admit the obvious: we are forced to deal with a state that does not want peace*» Тут Зеленський підкреслює, що ми – це Європейські країни, до яких належить і Україна. І всі наші зусилля є спільними, так само як і виклики. З даного речення випливає те, що війна Росії проти України виходить за рамки двостороннього конфлікту і стосується всього континенту і світу.

- «*Our common values of freedom, democracy and the right of nations to live freely*». В даному реченні спікер вживає присвійний займенник “*our*” для позначення спільних цінностей України та Європи.

- «*Of course, in order to punish the aggressor, we need a Special Tribunal for the crime*». Тут знову бачимо чітку вказівку на об'єднання зусиль та спільні дії України та Європи як єдиної спільноти.

Щодо ексклюзивної форми ми, у даній промові було виявлено загалом 51 випадок (24 випадки саме «*we*» та 27 випадків присвійного займенника «*our*»)

- «*Many of you personally participated in these efforts and helped us.*» Вперше виключну форму *ми* президент України вживає наприкінці першої чверті виступу. Тут він демонструє зусилля Європейських країн допомогти саме Україні і ототожнює себе з народом України. Синтагма «*helped us*» вживається ще раз у наступному еліптичному реченні та має емпатичну функцію.

- «*We reduce such a threat every day when we destroy the occupiers in Ukraine*». Тут чітка відсилка до всього українського народу – цивільного населення, збройних сил, які боронять нашу державу, політичних лідерів, які звертаються до міжнародних партнерів у пошуках підтримки.

- «*We do it. We do it together with you. With your help.*» Ексклюзивне *ми* в даному відрізку посилюється еліптичним набором речень.

Нижче подана таблиця статистичних даних.

	Кількість випадків	%
Інклюзивне <i>ми</i>	128	71,5%
Ексклюзивне <i>ми</i>	51	28,5%
Амбівалентне <i>ми</i>	-	

Таблиця 2.1.3

Із загальної кількості 179 одиниць застосування першої особи множини в інклюзивній та ексклюзивній формі, абсолютна більшість – а саме 71,5% випадків – відноситься до *інклюзивного ми*. І тільки в 28,5% форма *ми* вжита в

ексклюзивній формі. Випадків амбівалентного вживання першої особи множини в даній промові не виявлено.

2.1.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів

Промова характеризується майже повною відсутністю вживання модальності, що може діяти як безпечна стратегія інформування та рівної комунікації, а не вимагання чи спонукання до певних дій. Таким чином спікер не лише уникає покладання відповідальності щодо твердження на адресата повідомлення, а

навпаки, підкреслює зміст висловлювання через своєрідну емпфузу. За всю промову тільки тричі звучать модальні дієслова. Нижче наведені приклади:

- «*But we **must** admit the obvious: we are forced to deal with a state that does not want peace.*» В даному реченні модальне дієслово «*must*» вживається як фігура мовлення і не несе суб'єктивної модальності.

- «*We **must** implement our peace formula.*» Тут ми бачимо єдиний однозначний випадок застосування модальності як заклик до спільних дій.

- «*But now - all together - we **must** ensure that the formula*» Ще одне модальне дієслово, вжите у прямому значенні за основною первинною функцією.

- «*And that is why this war **must** be won now - in Ukraine.*» В даному реченні модальність розсіюється через вживання пасивного стану дієслова і не сприймається як спонукання до дії.

Отже, аналізуючи приклади, ми виявили тільки два випадки прямого застосування модальності.

Ще одна стратегія, яка використовується для звільнення мовця від відповідальності, полягає в застосуванні пасивного стану дієслів. У синтаксичному плані, фактично, пасив має властивість ставити за підмет той

елемент, що в активному відповіднику є об'єктивним додатком, фактично усуваючи активного агента, який виконує дію в активному реченні. Останній (підмет активного речення) можна навіть опустити в пасивній структурі: отже, ця стратегія дозволяє перемістити фокус на тему (або об'єкт) дії. Наприклад:

- «...*we must ensure that the formula for war is completely blocked and the formula for peace is fully implemented.*» Тут зміщені акценти з агента дії на мету, яку потрібно досягнути.

- «*It used Iranian drones again. By the way, they are used every day...*» В даному відрізку говориться про іранські дрони – пасив зміщує комунікативний центр висловлювання на їх застосування, відвертаючи увагу від їх постачальника, адже основним користувачем є Росія, а не Іран.

- «*Our proposals for security guarantees are presented to partners.*» Для політкоректності спікер фокусується на об'єкті та дії, а не на виконавчих агентах.

- «*we are forced to deal with a state that does not want peace.*» Це випадок подвійної зняття відповідальності, що дається не лише пасивним станом, а й вибором лексичного дієслова «*примусити*». З одного боку, президент України, використовуючи це дієслово, делегує відповідальність за прийняті рішення не на себе, а на обставини, які через форс-мажор підкріплюють його вибір. З іншого боку, втручання прямої дії мовця ще більше послаблюється використанням пасивного стану.

Значних прикладів цієї стратегії в аналізованому тексті немає.

Що стосується майбутнього, то воно використовується в дискурсі в інклюзивний спосіб, щоб дати відчуття спільності та співпраці. Крім того, це має мотиваційний ефект для громадськості: звертаючись до часу, який ще не окреслено, Зеленський проголошує можливість повернення до нормального життя, щоб європейці мали стимул дотримуватися нових заходів, прийнятих для уникнення просування країни-загарбника на окупованих територіях

України. Ми знаходимо такі фрази, як «*joint effort will be successfully implemented*», у яких вибір дієслова з обставиною «*successfully implemented*» означає позитивність майбутнього порівняно з негативністю теперішнього часу.

2.1.5. Ступінь залученості слухачів.

Ступінь залучення слухачів відбувається через пряме звернення до аудиторії «європейців» та «політичних лідерів Європи», до яких звернена вся промова. Крім того, громадськість залучається через поширене використання *інклюзивного ми* (71,5% випадків), що вимагає активного та поточного слухання.

Використання інклюзивної форми дозволяє президентові України підкреслити той факт, що даний виступ має на меті об'єднати всю Європу і підвищити обізнаність про те, що війна в Україні може вийти за її межі і вже впливає на країни Європи та світу, незважаючи на їх рівень розвитку та економічний статус.

Залучення публіки також створюється через наявність прямих звертань до аудиторії, які зустрічаються в тексті тричі – на початку промови, в середині виступу та в кінці: «*Dear hosts of our meeting and inspirators of the idea of our meeting!*», «*Dear Prime Minister Fiala!*», «*Dear President Michel!*», «*Dear Mr. President Macron!*», «*Dear leaders of Europe!*», «*Ladies and Gentlemen!*», «*Colleagues!*».

На високий ступінь залученості аудиторії впливає також фактор не частотного вживання особового займенника «І», котрий застосовується лише тричі – двічі на початку і один раз в кінці промови:

- «*I would like to congratulate you on the establishment of our new political initiative. I would like to congratulate you on the fact that*»
- «*I urge you to make a basic decision*»

Кількісно-статистичний аналіз показав в рівних долях звернення до Європи та згадки про Росію, що демонструє майже однакову потужність цих сторін (38,7% кожна), в той час як Україна згадувалась 63 рази, що становить 22,6%, і свідчить про меншу міць у протистоянні та ще раз підкреслює необхідність звернення по допомогу до Європи. Із загальної кількості 179 одиниць застосування першої особи множини в інклюзивній та ексклюзивній формі, абсолютна більшість – а саме 71,5% випадків – відноситься до *інклюзивного ми*. І тільки в 28,5% форма *ми* вжита в ексклюзивній формі. Випадків амбівалентного вживання першої особи множини в даній промові не виявлено.

2.2. Промова Зеленського перед Конгресом США

від 21 грудня 2022 р.

2.2.1. Аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США

Друга промова в нашій роботі присвячена виступу президента України перед Конгресом США. Лінгвістичний аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США виявляє наступні ключові елементи.

Вирази вдячності і поваги. Президент висловлює глибоку вдячність і повагу до американської громади, політиків та діаспори за підтримку України в її боротьбі за свободу та справедливість: “*Madam Vice President, I thank you for your efforts in helping Ukraine*”, “*I am very privileged to be here*”, “*...thank you so much, may God protect our brave troops and citizens...*”

Зазначення цінностей. Промова акцентує на цінностях, які об'єднують Україну та США, таких як свобода, справедливість і мир. Ці цінності є основою для спільного розвитку і співпраці: “*I’m glad to say that President Biden supported our peace initiative today. Each of you, ladies and gentlemen, can assist in the implementation to ensure that America’s leadership remains solid*”,

“The restoration of international legal order is our joint task.”, “It will define whether it will be a democracy of Ukrainians and for Americans — for all.”

Спікер звертається до історичного контексту та нагадує про важливі історичні події, зокрема про війну, яку Україна веде проти Росії, та про прагнення до незалежності та демократії: *“...you bravely visited Ukraine during the full-fledged war.”, “whether it will be a democracy for Ukrainians and for Americans”, “the brave American soldiers which held their lines and fought back Hitler’s forces during the Christmas of 1944.”*

Використання метафор та образних висловів. Промова містить метафори та образні вислови, які підкреслюють силу, мужність та вольовий дух українського народу. Наприклад: *“Against all odds and doom-and-gloom scenarios”, “...when Ukrainian courage and American resolve must guarantee the future of our common freedom”.*

Звернення до сприйняття та емоцій- Президент використовує мовні засоби для створення емоційного зв'язку з аудиторією, наголошуючи на спільних цілях та прагненнях: *“I believe there should be no taboos between us in our alliance.”, “...must be implemented for our joint security”, “”, “They asked me to bring this flag to you, to the U.S. Congress, to members of the House of Representatives and senators whose decisions can save millions of people.”*

Загалом, промова Президента України перед Конгресом США має за мету залучити увагу, висловити вдячність та поглибити сприйняття спільних цінностей та завдань двох країн.

2.2.2. Аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння

У промові Президента України перед Конгресом США є кілька суб'єктів, які є принципово важливими для розуміння контексту та повідомлення:

- Президент України: Він є головним спікером і представником України. Його слова відображають погляди, думки та ставлення українського народу.

- Американська громада: Президент звертається до американської громади, яка цінує свободу і справедливість. Це включає всі штати, міста, громади та окремих громадян.
- Українці: Президент висловлює повагу та вдячність українському народу за їхню силу, мужність та вміння протистояти ворогам. Вони є суб'єктом перемоги над Росією в боротьбі за свободу та міжнародне право.
- Американські політики: Президент зазначає роль і підтримку американських політиків, зокрема Вайс-президента та спікера, які відвідали Україну під час воєнного конфлікту. Вони виявили мужність і показали підтримку України.
- Діаспора: Президент звертається до представників української діаспори, які проживають в США та по всьому світу. Вони є важливим елементом української ідентичності та мають значний вплив на розвиток України.

Ці суб'єкти допомагають створити контекст і розуміння промови Президента України перед Конгресом США та показати важливість співпраці між Україною та США.

2.2.3. Аналіз вживання першої особи множини

У промові Президента України перед Конгресом США вживання першої особи множини (ми, наш) відіграє важливу роль. Вживання першої особи множини аналізується в декількох аспектах.

Спільність і співпраця: Вживання першої особи множини підкреслює спільність і співпрацю між Україною та США. Президент включає себе та український народ у ширший контекст спільних цілей та цінностей.

Зміцнення зв'язку: Вживання першої особи множини допомагає зміцнити зв'язок між Президентом та українським народом. Це створює враження спільності, єдності та підтримки.

Вираження колективної відповідальності: Вживання першої особи множини може вказувати на колективну відповідальність за долю України та її народу. Президент виступає в якості представника всього українського народу, об'єднуючи його позицію та думки.

Посилення емоційного звучання: Вживання першої особи множини може мати емоційне звучання, показуючи пристрасну прив'язаність та гордість до свого народу та країни.

Щодо аналізу інклюзивної та ексклюзивної форми займенника «ми», загалом нами виявлено 190 випадків (86 випадків *we*, 5 випадків *us* та 99 випадків *our*).

Щодо займенників першої особи множини, вжитих в ексклюзивній формі, за кількісно-статистичними даними їх нараховано 100 (44 випадки *we*, 2 випадки *us* та 54 випадки *our*):

- “*Thank you. And it gives me good reason to share with you **our** first, first joint victory: **We** defeated Russia in the battle for minds of the world. **We** have no fear...*” Інклюзивність займенників визначається історичним контекстом.
- “*...thank you for both financial packages you have already provided **us** with...*” в цьому реченні контекстуально зрозуміло, що мова йде про українців, отже особовий займенник *us* використовується в інклюзивному значенні.
- “*I know that everything depends on **us**, on Ukrainian armed forces, yet so much depends on the world.*” Інклюзивність займенника *us* чітко прослідковується завдяки прикладці-уточненню “*Ukrainian armed forces*”;
- “*When I was in Bakhmut yesterday, **our** heroes gave me the flag*”, з загального соціо-історичного контексту впливає чітка інклюзивність присвійного займенника *our* в цьому реченні.
- “*We'll celebrate Christmas. Celebrate Christmas and, even if there is no electricity, the light of **our** faith in ourselves will not be put out.*” В даному випадку за описовими характеристиками побутових реалій знову чітко прослідковується інклюзивне значення.

Із загальної кількості в інклюзивній формі нами знайдено та проаналізовано 84 випадок (37 випадків *we*, 3 випадків *us* та 44 випадки *our*).

- “*The restoration of international legal order is **our** joint task.*”

Передача інклюзивності забезпечується уточнюючим прикметником *joint*.

- “*Yet, **we** have to do whatever it takes to ensure that countries of the Global South also gain such victory.*” Тут інклюзивність особового займенника першої особи множини забезпечується вказівкою на глобальний контекст.

- “*It is just a matter of time when they will strike against your other allies if **we** do not stop them now. **We** must do it.*” Ще один приклад застосування інклюзивного “ми”.

Цікавим є той факт, що в даній промові ми спостерігаємо явище подвійної інклюзивності. З огляду на те, що виступає президент України перед Конгресом, поняття інклюзивності охоплює *we = Ukrainians + Americans*, а, в свою чергу, *Ukrainians = I + nation*. А ось формула *we = I + Ukrainians* у виступі набуває ексклюзивного значення.

В даній промові зустрічається 5 випадків амбівалентного “ми” (5 випадків *we* та 1 випадок *our*).

“*Let this flag stay with you, ladies and gentlemen. This flag is a symbol of **our** victory in this war. **We** stand, **we** fight and **we** will win because **we** are united — Ukraine, America and the entire free world.*” В даному відрізку ми бачимо перехід на амбівалентне «ми». В промові йдеться про прапор, переданий бійцями з-під Бахмуту для Конгресу США. Президент передає прапор і називає його «символом **нашої** перемоги» і далі звертається до Конгресу з використанням «ми», маючи на увазі народ України та народ Сполучених Штатів.

Ще один випадок амбівалентного «ми» знаходимо наприкінці промови, в завершальній частині. “*Just one thing, if I can, the last thing — thank you so*

much, may God protect our brave troops and citizens, may God forever bless the United States of America.” Тут ми знаходимо приклад амбівалентного «ми», - Володимир Зеленський завершує свій виступ побажанням миру та захищеності всім «*нашим військам та громадянам*». Очевидно, що в цьому реченні маються на увазі і українці, і американці разом. Таке закінчення вербалізує імпліцитний концепт єдності та спільних прагнень.

Вживання першої особи множини допомагає створити сприятливу атмосферу співпраці, згуртованості та підтримки між Президентом та українським народом у контексті промови перед Конгресом США.

послання про прогрес, перемоги та майбутні перспективи.

Нижче подана таблиця статистичних даних.

	Кількість випадків	%
Інклюзивне <i>ми</i>	84	44,2%
Ексклюзивне <i>ми</i>	100	52,6%
Амбівалентне <i>ми</i>	6	3,2%

Таблиця 2.2.3

Із загальної кількості 190 одиниць застосування першої особи множини в інклюзивній та ексклюзивній формі, абсолютна більшість – а саме 52,6% випадків – відноситься до *ексклюзивного ми*. 44,2% відносяться до *інклюзивного ми*. І тільки в 3,2% форма *ми* вжита в амбівалентній формі.

2.2.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів

У промові Президента України перед Конгресом США використовуються різні словесні форми, особи, способи і часи для передачі різних значень і нюансів. Далі подається детальний розбір словесних форм.

Інфінітив: *"to value", "to cherish", "to resonate", "to thank", "to visit", "to succeed"*. Використовуються для вираження загальних дій та намірів.

Базова форма дієслова: *"value", "cherish", "resonate", "thank", "visit", "succeed"*. Використовуються для вираження загальних істин, почуттів та опису подій.

Форма герундія: *"helping", "speaking", "kicking"*. Використовується для позначення дій, які відбуваються в даний момент або процесу, який триває.

Форма дієпркметника: *"visited"*. Використовується для позначення минулих подій або додаткової інформації про суб'єкт.

Цікавим є те, що в даному виступі президент України часто звертається до історичних воєнних реалій: *the Battle of the Bulge, Hitler's forces* (періоду Другої світової війни), *the Battles of Saratoga* (19 вересня та 07 жовтня 1777 року). Таким чином військова наснага українців та американців порівнюється та об'єднується спільною метою – боротьбою за незалежність та суверенітет своїх держав.

Розбір осіб, які позначають основні суб'єкти виступу є наступним.

Перша особа однини: *"I", "me", "my"*. Використовуються для вираження особистих позицій та думок Президента України.

Друга особа однини: *"you"*. Використовується для звертання до американської аудиторії.

Третя особа множини: *"we", "us", "our"*. Використовується для вираження колективної ідентичності та спільних зусиль.

У промові використовуються наступні способи дієслів.

Дійсний спосіб: *"value", "cherish", "resonate", "thank", "visit", "succeed"*. Використовуються для передачі фактів, думок та побажань.

Умовний спосіб: *"would visit"*. Використовується для вираження умов та намірів.

У промові Президента України перед Конгресом США використовуються різні дієслівні форми, які впливають на сприйняття та емоційну забарвленість висловлювання. Часові форми дієслів подані нижче.

Простий теперішній час: *"value", "cherish", "resonate", "thank"*. Використовується для передачі загальних істин та почуттів.

Прогресивний теперішній час: *"helping", "speaking", "kicking"*. Використовується для позначення дій, які відбуваються в даний момент або процесу, який триває.

Завершений минулий час: *"visited", "defeated", "gained", "lost"*. Використовується для позначення подій, що вже сталися і мають закінчений характер.

Майбутній час: *"will visit", "will ensure"*. Використовується для вираження майбутніх подій та намірів.

Цей розбір допомагає розкрити різнобічність вживання дієсловних форм, особ, способів і часів у промові Президента України перед Конгресом США.

Крім того, у промові зустрічаються модальні дієслова *"should"* і *"have to"*, які використовуються для вираження необхідності або обов'язку.

Цей розмаїття дієслівних форм допомагає створити різноманітність висловлювань, передати емоційний заряд та акцентувати увагу на певних аспектах. Використання різних часових форм також допомагає передати

2.2.5. Ступінь залученості слухачів.

Ступінь залученості слухачів у промові Президента України перед Конгресом США може бути високим, оскільки спікер використовує емоційно забарвлені колокації. Промова містить слова та вислови, що викликають емоції та зацікавлення слухачів. Це може сприяти їх активному слуханню та сприйняттю інформації.

Також ми тут прослідковуємо звернення до загальних цінностей. Президент використовує загальні цінності, які є важливими для американської громади, такі як свобода, справедливість та мир. Це може викликати інтерес та співпереживання слухачів.

Подача особистих історій та прикладів займає не останнє місце для залучення слухачів до активного сприйняття інформації. Такі історії та приклади роблять її більш конкретною та сприйнятливою для слухачів. Це може збуджувати їхню увагу та покращувати зрозуміння.

Президент застосовує риторичні засоби, такі як повтори, ритмічний розмір та риторичні питання, - всі ці стилістичні замоби допомагають залучити увагу слухачів та підкреслити ключові моменти.

Враховуючи ці фактори, можна припустити, що слухачі мали високу ступінь залученості до промови Президента України.

2.3. Промова Зеленського перед Конгресом США від 21 грудня 2022 р.

Виступ Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 року був спрямований на підкреслення загрози, яку становить Російська Федерація для України та всієї Європи. Він висловив вдячність за підтримку, яку Україна отримує від своїх європейських партнерів, зокрема Литви та Польщі. Президент також наголосив на важливості спільної оборони та солідарності між країнами Європи у забезпеченні безпеки. Виступ також включав згадку про екотерористичну атаку на гідроелектростанцію, що сталася на території України, та заклик до європейських лідерів засудити цей вчинок. Президент також запропонував переговори щодо членства України в Європейському Союзі та висловив готовність допомагати своїм партнерам у забезпеченні їхньої безпеки.

2.3.1. Аналіз змісту промови Президента України перед Конгресом США

У промові було зазначено декілька важливих проблем, які стосуються України та Європи в цілому (*“This is truly historic cooperation for the defense of*

Europe”). Наприклад, було зазначено, що Росія продовжує агресивну політику, зокрема на території України, і що це становить загрозу для безпеки всієї Європи (“*Many of the missiles that Russian terrorists are now using against life in Ukraine...*”, “*We also cannot tolerate what Russia is doing to our Zaporizhzhia nuclear power plant. Let me remind you, that – this is the largest nuclear power plant in Europe. Russian terrorists have mined it*”). Він закликає до реакції та наголошує на необхідності застосування санкцій проти Росії та її спроб обходу цих санкцій через треті країни. Це свідчить про потребу в єдності та рішучості європейських країн у протидії загрозам.

Промовець також підкреслив важливість співпраці між країнами Європи в боротьбі з цією загрозою (“*Thank you for the European initiative...*”).

Президент України також висловив свою вдячність за підтримку, яку Україна отримує від своїх партнерів, зокрема Литви та Польщі (“*Ukraine is grateful to Lithuania and Poland, and we will not allow Russia or its terrorist groups to even try to undermine the security of the Lithuanian and Polish people...*”). Було зазначено, що така підтримка є історичною співпрацею для захисту Європи. Володимир Зеленський також висловив свою готовність допомагати своїм партнерам у забезпеченні їхньої безпеки (“*For Ukraine, the security of our partners is also our security.*”). Він підкреслює, що безпека українських партнерів також є безпекою для України. Це свідчить про важливість спільної боротьби з загрозами та солідарності між країнами Європи.

Окрім цього, було згадано про важливість захисту навколишнього середовища та екологічної безпеки (“*It is very important that the European Parliament always gives principled assessments of what is happening, and immediately condemned the Russian terrorist attack on the Kakhovka hydroelectric power plant.*”). Спікер висловив свою обуреність щодо екотерористичного нападу на гідроелектростанцію Каховська, який призвів до екологічної катастрофи. Він закликає до засудження таких дій та притягнення винних до відповідальності (“*This attack led to the largest ecocide in Europe in decades, and those responsible must be held accountable.*”).

У промові також було зазначено про важливість розвитку демократії та реформ в Україні, а також про необхідність її приєднання до ЄС (*“This is a historic time to start negotiations on Ukraine's membership in the EU.”*). Президент України закликав до переговорів щодо членства України в ЄС та наголосив на важливості співпраці між Україною та Європейським Союзом.

В цілому, промова висловлює важливість оборони України, сприяння безпеці Європи, солідарності між країнами та захисту навколишнього середовища. Вона закликає до докладання спільних зусиль для протидії загрозам та покращення безпеки всього континенту.

2.3.2. Аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння

У виступі Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 року були присутні різні суб'єкти та принципово важливі аспекти, які допомагають краще розуміти контекст та значення промови:

- Президент України - Володимир Зеленський:

Виступ був зроблений самим Президентом України, що надає йому авторитет та вплив у розмові про важливі питання, пов'язані з Україною та Європою.

- Європейська Рада:

Засідання відбулося на засіданні Європейської Ради, що є одним з ключових органів Європейського Союзу. Промова була адресована європейським лідерам та представникам країн-членів.

- Російська Федерація:

Президент Зеленський зазначив загрозу, яку становить Російська Федерація для України та Європи. Він наголосив на необхідності спільної оборони та солідарності для протидії цій загрозі.

- Литва та Польща:

Президент висловив подяку за підтримку, яку Україна отримує від своїх європейських партнерів, зокрема Литви та Польщі. Це свідчить про важливість спільних зусиль та партнерства в боротьбі за безпеку.

- Екотерористична атака:

Президент згадав про екотерористичну атаку на гідроелектростанцію на території України, яка призвела до екологічної катастрофи. Вказування на цей інцидент показує необхідність засудження таких дій та захисту навколишнього середовища.

- Членство України в Європейському Союзі:

Президент запропонував переговори щодо членства України в Європейському Союзі, що свідчить про стратегічну мету України у розвитку європейської інтеграції та спрямованості на спільну майбутню дорогу з ЄС.

Враховуючи цих суб'єктів та принципово важливих аспектів, можна отримати глибше розуміння контексту та значення виступу Президента Зеленського на засіданні Європейської Ради.

2.3.3. Аналіз вживання першої особи множини

Виступ Президента Володимира Зеленського характеризується активним вживанням першої особи множини, що вказує на те, що Президент висловлює позицію не лише як індивідуальний лідер, але й як представник українського народу та його уряду. Вживання першої особи множини додає

авторитетності та впевненості до виступу, а також підкреслює колективний характер зусиль та спільної роботи для досягнення поставлених цілей.

При аналізі інклюзивності чи ексклюзивності, виявлено 87 форм займенника *ми* (28 випадків “*we*”, 39 випадків “*us*” та 20 випадків “*our*”).

Абсолютна більшість вжита в ексклюзивній формі за формулою *I + Ukrainians* – 54 випадки (21 випадок “*we*”, 30 випадків “*us*” та 14 випадків “*our*”). Наприклад, Президент Зеленський використовує фрази “*we are struggling*”, “*we are very grateful*”, “*we call*” та “*we propose*”. Це свідчить про те, що він говорить в імені українського народу та уряду, а також висловлює спільну позицію та сподівання. Вживання першої особи множини також демонструє залучення всього суспільства до розв'язання проблем та досягнення спільних цілей.

В інклюзивній формі варіації особового займенника першої особи множини зустрічається 22 рази (7 випадків “*we*”, 9 випадків “*us*” та 6 випадків “*our*”).

Випадків амбівалентного використання займенника «ми» не зафіксовано.

Загальні зведені дані продемонстровані в таблиці нижче.

	Кількість випадків	%
Інклюзивне <i>ми</i>	22	25,3%
Ексклюзивне <i>ми</i>	54	74,7%
Амбівалентне <i>ми</i>	-	

Таблиця 2.3.3

Із загальної кількості 87 одиниць застосування першої особи множини в інклюзивній та ексклюзивній формі, абсолютна більшість – а саме 74,7% випадків – відноситься до ексклюзивного *ми*. І тільки в 25,3% форма *ми* вжита

в інклюзивній формі. Випадків амбівалентного вживання першої особи множини в даній промові не виявлено.

Цей стиль мовлення виступу Президента Зеленського підкреслює єдність та солідарність України, а також показує залучення всього народу до процесу прийняття рішень та досягнення позитивних змін.

2.3.4. Розбір словесних форм, осіб, способів і часів

У виступі Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 року можна відзначити такі словесні форми, особи, способи та часи:

- Словесні форми:

Інфінітив: використовується для вираження загальних дій або цілей. Наприклад, *"to fight"*, *"to propose"*.

Дієприкметник: використовується для опису осіб або речей. Наприклад, *"fighting"*, *"supporting"*.

Дієслово у формі минулого часу: використовується для опису подій, які відбулися в минулому. Наприклад, *"convicted"*, *"received"*.

- Особи:

Перша особа множини: Президент використовує *"we/us/our"* для вираження колективної позиції українського народу та уряду.

Способи:

Вказівний: використовується для передачі фактів або реальних ситуацій. Наприклад, *"we struggle"*, *"we are getting support"*.

Умовний: використовується для вираження умови або можливості. Наприклад, *"we would propose"*, *"if we received"*.

- Часи:

Теперішній час: використовується для опису дій, які відбуваються в даний момент часу. Наприклад, *"we are fighting"*, *"we get support"*.

Минулий час: використовується для опису подій, які відбулися в минулому. Наприклад, *"we condemned"*, *"we received"*.

Ці словесні форми, особи, способи та часи допомагають Президенту ефективно комунікувати свої ідеї та позиції, а також залучати слухачів до сприйняття та розуміння його промови.

2.3.5. Ступінь залученості слухачів.

У виступі Президента Володимира Зеленського на засіданні Європейської Ради від 29 червня 2023 року можна відзначити високу ступінь залученості слухачів. Президент використовує ефективні комунікативні стратегії та мовні засоби, що допомагають залучити увагу та сприяють зрозумінню мети та змісту виступу.

Наприклад, Президент Зеленський використовує:

- Живі приклади та історії, що допомагають зрозуміти сутність проблем та їх наслідки.
- Яскраві емоційні слова та фрази, що підкреслюють важливість питань та закликають до дій.
- Чітку структуру виступу, що допомагає слухачам легше орієнтуватись у змісті та зберегти увагу протягом всього виступу.
- Активне вживання першої особи множини, що додає авторитетності та впевненості до виступу, а також підкреслює колективний характер зусиль та спільної роботи для досягнення поставлених цілей.

В цілому, виступ Президента Володимира Зеленського був дуже ефективним та залучив увагу слухачів, що дозволило передати важливе повідомлення та закликати до дій.

Висновки до розділу 1

Проаналізувавши три виступи президента України Володимира Олександровича Зеленського та базуючись на 5 критеріях оцінки можемо зробити висновок про наступне.

Змістовний аналіз та аналіз суб'єктів, принципово важливих для розуміння, показує, що фокус на смислові акценти у виступах зміщуються у відповідності до соціо-історичного контексту. Якщо в першій промові використовується рема я/ми/Україна, то в другій фокус уваги переміщується на спільні зусилля Україна + США, а третя промова характеризується більшою відстороненістю від концепту «я/ми».

Цікавим є те, що досить сильно змінюється критерій інклюзивності особового займенника «ми». В першій промові, це *I + Ukrainians*, в другій: *Ukrainians + Americans*, а в третьому виступі – *Ukrainians + Europeans*.

У всіх трьох промовах спостерігається велика різноманітність словесних форм, осіб, способів і часу, ужитих для характеристики дії, а також високий ступінь залученості слухачів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, можна сказати, що політична мова та риторика є надзвичайно важливими для політиків, оскільки допомагають їм ефективно комунікувати з аудиторією та переконувати їх у правильності своїх позицій. Для успішної комунікації необхідно враховувати потреби та очікування аудиторії, використовувати механізми, які сприяють успішному переконанню, а також виключення та залучення слухачів.

Аристотельська риторика надалі використовується в політичному дискурсі, а промова має чотири фази: *exordium*, *narratio*, *argumentatio* і *peroratio*. Успішний політичний дискурс використовує повторювані теми та риторичні стратегії для здобуття підтримки громадськості. Застосування займенника "ми" має свої особливості і семантику.

Отже, вміння ефективно використовувати політичну мову та риторичну є ключовим для політиків, оскільки це допомагає їм досягати своїх цілей та здобувати підтримку громадськості.

Після аналізу трьох англомовних промов Президента України Володимира Зеленського на міжнародних заходах, можна зробити наступні висновки.

Аналіз змісту промов показав, що Президент Зеленський акцентує увагу на таких ключових питаннях, як боротьба за свободу та справедливість, зміцнення миру та встановлення міжнародного правопорядку. Він висловлює вдячність та повагу до партнерів, які підтримують Україну у цих питаннях.

Президент Зеленський також акцентує на спільних цінностях та ідеалах, які об'єднують Україну та інші країни, зокрема США та країни Європейського політичного співтовариства. Він наголошує на значенні спільної роботи та співпраці для досягнення мирного та стабільного розвитку.

Застосування ефективних комунікативних стратегій та мовних засобів допомагає Президенту Зеленському залучити увагу слухачів та передати свої ідеї та повідомлення. Вживання першої особи множини підкреслює колективний характер зусиль та спільної відповідальності українського народу та уряду.

Загалом, промови Президента Зеленського на міжнародних заходах вражають своєю проникливістю, аргументованістю та прагматичним підходом. Вони сприяють побудові довіри та сприяють формуванню позитивного образу України в світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакало А. Заголовок друкованого ЗМІ: рекламний слоган. Київ: Друкарство, 2006. № 5. С. 36-39.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 344 с.
3. Голубєв В.Ю. Аргументативний діалог в американській газеті: взаємовплив логічного і мовного аспекту дискурса: онлайн журнал. Київ. 2000.
4. Гончаренко А. С. Англомовні заголовки та їх переклад на українську мову: Наукові записки Національного університету «Острозька академія» № 45. Івано-Франківськ: Серія «Філологічна», 2014. 217-219с.
5. Желтухіна М. Р. Про зміст мас-медійного дискурсу: посібник. Луганськ: Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка № 11 (128), 2007. С. 27-40.
6. Желтухіна М.Р. Медіа-дискурс: Енциклопедія дискурсології. Дискурс-Пі №3. Т., 2004. С. 292–296.
7. Карпчук Н.П. Адресованість в офіційному та неофіційному англомовному дискурсі (комунікативно-прагматичний аналіз): Монографія. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. Держ. Ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 162 с.
8. Коваленко А.М. Заголовок англомовного журнального мікротекстповідомлення: структура, семантика, прагматика: дис. канд. філол. наук. Київ: Київськ. Нац. Лінгв. Ун-т., 2002. 187 с.
9. Коновець С.П. Комунікативно-прагматичні особливості актуалізації фразеологізмів у дискурсі сучасної преси. Київ: 2002. 22 с.
10. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Нова книга, 2003. - 464 с.
11. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Нова книга, 2003. 448 с.
12. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. Посіб. / В.М.Манакін. К.: ВЦ «Академія», 2012. 159 с.

13. Мацько Л. І. Стилїстика української мови /Л. І. Мацько, О. М., Сидоренко, О. М. Мацько. К.: Вища шк., 2003. 462 с.
14. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / за наук. ред. В. В. Рїзуна. К.: Центр Вільної Преси, 2013. 352 с.
15. Мірошниченко, І. Г. Сучасні підходи до типологїї мас-медійного дискурсу: [препринт] / І. Г. Мірошниченко // Сучасний мас-медійний простїр: реалїї та перспективи розвитку: матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф., Вінниця, 12–13.10.2016 р. Вінниця: Вінниц. держ. педагог. ун-т ім. М. Коцюбинського. 2016. С. 227—231.
16. Назайкін А.Н. Рекламний текст в сучасних ЗМІ. Київ, 2007. 352 с.
17. Потапенко С. І. Сучасний англomовний медіа-дискурс: лїнгвокогнїтивний і мотиваційний аспекти: монографія. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
18. Радy А. І. Типологїя та лїнгвістичні особливості функціонування ділової реклами (на матеріалі англomовної рекламної продукції): дис. канд. філол. наук: 10.02.04 – герм. мови. Запорїжжя, 2004. 247 с.
19. Селїванова О.О. Лїнгвістична енциклопедія. П.: Довкілля. К, 2010. 844с.
20. Серажим К. С. Дискурс як соціолїнгвільний феномен сучасного комунікативного простору (методологїчний, прагматико-семантичний і жанрово-лїнгвістичний аспекти: на матеріалі політичного рїзновиду українського масово-інформаційного дискурсу): автореф. дис. док. філол. наук: 10.01.08. Київ, 2003. 32 с.
21. Сизонов Д. Ю. Медіатекст та медіа-дискурс у сучасному медійному просторі 7/2013. С.: Studia Linguistica. С. 389–392.
22. Суська О. О. Розвиток інформаційно-комунікативних теорїй масмедіа та вивчення впливу інформаційного простору на особистість людини. Київ: Слово. Символ. Текст, 2006. С. 211–226.
23. Шевченко І.С. Проблеми типологїї дискурсу / І. С. Шевченко, О. І. Морозова // Дискурс як когнїтивно-комунікативний феномен / За загальн. Ред. Шевченко І. С.: монографія. Харків: Константа, 2005 С. 233 – 236.

24. Шевченко Л. І., Дергач Д. В., Сизонов Д. Ю. Медіалінгвістика: словник термінів і понять. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. 380 с.
25. Яцимірська М. Медіатекст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного сприйняття та емоцій). Львів: Вісник. Серія «Журналістика», Львівський національний університет ім. Івана Франка; голов. Ред. М. Присяжний. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, Вип. 30, 2008С. 267–276.
26. Baranova S., Pavlenko T. Contact Establishing in American Corporate Culture via Translation // Філологічні трактати. - 2019. - Т. 11, № 1, С. 7-14.
27. Cutting J. Pragmatics and Discourse/ Joan Cutting. – London and New York: Routledge, 2002. – 187 p.
28. de Beaugrande, R.A., & Dressler, W. (1981). *Introduction to Text Linguistics*. London: Longman.
29. Ducrot, O. (1984). *Le dire et le dit*. Paris: Hermann.
30. Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London: Longman.
31. Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York: Doubleday.
32. Hacking, I. (2004). Between Michel Foucault and Erving Goffman: between discourse in the abstract and face-to-face interaction. *Economy and Society*, 277–302.
33. Halliday, M., & Hasan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Pearson Education Limited.
34. Lake, B. (1984). *British newspaper. A history and Guide*. London: Sheppard Press.
35. Maingueneau, D., Angermuller, J., & Wodak, R. (2014). *The Discourse Studies Reader: Main currents in theory and analysis*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
36. Mumbi D. Organizational Discourse. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Study* / D. Mumbi, R. Clair. – Vol.2. – L.: Sage, 1997. – P. 181–205.
37. Novinger, Tracy. *Intercultural Communication: Practical Guide* / Tracy

Novinger. — Austin, TX: University of Texas Press, 2001. — 230 p.

38. Rosca, L. (2010). The journal text. The theoretical background. *Philologia*, 245-261.

39. Weiner, J. (2011). *The Americanization of the British Press, 1830s–1914: Speed in the Age of Transatlantic Journalism*. New York: Palgrave Macmillan.

СПИСОК ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ

40. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. І голов. Ред. В. Т. Бусел. – К.–Ірпінь : ВТФ „Перун”, 2002. – 1736 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.slovnkyk.net/> (дата звернення: 11.05.2023)

41. Ширяєва О. В. Інформаційно-аналітичний дискурс як комунікативно-дискурсивного дослідження. Електронний дступ: <http://www.mediascope.ru/node/1218> (дата звернення: 21.04.2023)

42. Newell, D., Anderson, L., & Rasaiah, S. (2020, 09 16). News Media Association. Abstract from History of British Newspapers: <http://www.newsmediauk.org/History-of-British-Newspapers> (дата звернення: 01.06.2023)

43. Porter, T. (2020, 09 17). *Dismantling the Language Barrier*. Abstract from American Journalism Review: <https://ajrarchive.org/article.asp?id=3415&id=3415> (дата звернення: 11.05.2023)

44. Shedden, D. (2014, 09 25). *Today in media history: First colonial newspaper published in 1690*. Abstract from: <https://www.poynter.org/reporting-editing/2014/today-in-media-history-first-colonial-newspaper-published-in-1690/> (дата звернення: 12.04.2023)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

45. Газета The New York Times [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.nytimes.com/>.(дата звернення: 11.11.2023)
46. Газета The Guardian [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.theguardian.com/uk> (дата звернення: 14.11.2023)
47. Газета The Independent [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.independent.co.uk> (дата звернення: 09.11.2023)
48. Журнал The Wall Street Journal [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.wsj.com/> (дата звернення: 21.11.2023)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Speech by the President of Ukraine at the meeting of the leaders of the European Political Community

Ladies and Gentlemen!

Dear hosts of our meeting and inspirators of the idea of our meeting!

Dear Prime Minister Fiala!

Dear President Michel!

Dear Mr. President Macron!

Dear leaders of Europe!

At this first meeting of ours in this format, I would like to congratulate you on the establishment of our new political initiative.

I would like to congratulate you on the fact that, thanks to this initiative, we have received not just another format of cooperation in Europe, but an extremely powerful opportunity to restore peace in Europe.

This gathering, the European Political Community, has a real possibility of becoming a European Community of Peace.

Peace! That Ukraine needs so much. That absolutely every country presented here today needs.

Currently, representatives of all existing formats of cooperation in Europe based on our common values are participating in this meeting.

Here with us are those who joined the EU and those who are preparing to join.

Here with us are those who are part of NATO, and those who are building cooperation with the Alliance as candidate countries or partners of NATO.

Here with us are representatives of various regional associations of Europeans.

And there are no representatives of Russia with us here - a state that geographically seems to belong to Europe, but from the point of view of its values and behavior is the most anti-European state in the world.

We are now in a strong position to direct all possible powers of Europe to end the war and guarantee long-term peace - for Ukraine, for Europe, for the world.

Ukraine never wanted this war. Ukraine did nothing to provoke it. Ukraine has always been a leader in peaceful settlement.

And all of you are well informed about how much Ukraine has done to try to convince Russia to live without war.

Many of you personally participated in these efforts and helped us.

Helped us in almost a hundred rounds of negotiations of various levels, at which peace was offered to Russia. I thank each and every one of you for this effort.

But we must admit the obvious: we are forced to deal with a state that does not want peace. Which responds to all proposals for real peace with missile strikes, provocation of artificial crises and ridicule.

Russia subordinated its entire policy to only one task, namely, waging war. War against Ukraine, against Europe, against the world.

Ladies and Gentlemen! Colleagues!

Peace is needed! Russia kills. It kills on the battlefield in Ukraine, in our peaceful cities... And on the streets of your cities.

Russian killers made attempts on people in various European countries. And organized sabotage in Europe - against warehouses with weapons, against factories, and now against gas pipelines.

Russia intimidates and blackmails for the world to stop helping those it kills. It uses everything from the food crisis to radiation blackmail, from destabilizing energy markets to nuclear blackmail. All in order to break the unity of allies and partners, to intimidate nations, to make millions of people afraid and on the basis of this fear - to give in.

Give up values, first of all. Our common values of freedom, democracy and the right of nations to live freely.

Russia is trying to fix every danger and every manifestation of instability that it has already created. This is exactly what it calls negotiations, this is exactly how it perceives any agreements.

Russia wants to redraw the borders - to once again divide the world into zones of influence, destroying our common space of cooperation and development.

Russia corrupts. It corrupts with the billions it earns from trading in energy resources.

This is the Russian formula for war: kill, intimidate, fix threats to free states and their losses, destroy borders and corrupt.

And each of these elements is anti-European. All of them are directed against Europe.

Ukraine is only the first battlefield this state has entered. And it is in Ukraine that it is necessary to defeat it.

We must implement our peace formula. I presented it in my speech at the UN General Assembly. It must be fully implemented.

The items of our peace formula neutralize everything that Russia does to fight.

The first is to punish the aggressor. Increase sanctions against Russia. Stop any cooperation with Russia and its companies. Exclude it from all international organizations or at least suspend its membership, its ability to distort the activities of international institutions - first of all, the UN.

Russia is making the United Nations a gathering of 192 who are simply forced to put up with one state lying and mocking and vetoing when it wants to block the UN's real ability to restore peace.

Of course, in order to punish the aggressor, we need a Special Tribunal for the crime of aggression by Russia against Ukraine and an international compensation mechanism that will force Russia to compensate for the damages they caused.

The second is aid to Ukraine. By helping us, each of your states is helping itself.

Look at the battlefield in Ukraine now - it is such an intense war that the absolute majority of states simply would not be able to wage it. And that is why this war must be won now - in Ukraine.

So that the Russian fleet cannot block other ports in the Black Sea, the Mediterranean Sea or any other sea. So that Russian tanks do not advance on

Warsaw or again on Prague. So that Russian artillery does not fire at the Baltic states. So that Russian missiles do not hit the territory of Finland or any other country.

Such a threat exists. We reduce such a threat every day when we destroy the occupiers in Ukraine.

The third point of our peace formula is the restoration of security and territorial integrity.

We do it. We do it together with you. With your help.

The fourth point is security guarantees. We need security guarantees before we join NATO. And on this path. And we will do it. We will also do it together with you. Our proposals for security guarantees are presented to partners.

The fifth is determination.

In 225 days of full-scale war, we have all already shown that Europe can influence the issues of war and peace. But now - all together - we must ensure that the formula for war is completely blocked and the formula for peace is fully implemented.

Today, Russia launched another airstrike on Ukrainian cities.

It used Iranian drones again. By the way, they are used every day, and so far Iran says every day that there are allegedly no such drones here.

And again hit with rockets.

Unfortunately, there are victims again - dead and wounded people, burnt houses.

In Zaporizhzhia, after the first missile strike today, when people came to clear the debris, Russia launched a second missile strike...

Absolute meanness. Absolute evil. There have already been thousands of manifestations of such evil. Unfortunately, there may be thousands more.

But the day will come when Russian evil will lose.

This will be the very day when our peace formula will prevail. When we will fully use all the possibilities of our unity.

Here and now, I urge you to make a basic decision. A decision about purpose for this community of ours. For this format of ours.

We, the leaders of Europe, can become the leaders of peace. Our European political community can become a European community of peace.

So, let's do it! And let today be the starting point. The point from which Europe and the entire free world will move to guaranteed peace for all of us. It is possible.

Thank you for your attention!

Thank you all for your support!

Glory to Ukraine!

ДОДАТОК Б

Dear Americans, in all states, cities and communities, all those who value freedom and justice, who cherish it as strongly as we Ukrainians in our cities, in each and every family, I hope my words of respect and gratitude resonate in each American heart.

Madam Vice President, I thank you for your efforts in helping Ukraine. Madam Speaker, you bravely visited Ukraine during the full-fledged war. Thank you very much. Great honor. Thank you.

I am very privileged to be here. Dear members of the Congress, representatives of both parties who also visited Kyiv, esteemed congressmen and senators from both parties who will visit Ukraine, I am sure, in the future; dear representatives of diaspora, present in this chamber, and spread across the country; dear journalists, it's a great honor for me to be at the U.S. Congress and speak to you and all Americans.

Against all odds and doom-and-gloom scenarios, Ukraine didn't fall. Ukraine is alive and kicking. Thank you. And it gives me good reason to share with you our first, first joint victory: We defeated Russia in the battle for minds of the world. We have no fear, nor should anyone in the world have it. Ukrainians gained this victory, and it gives us courage which inspires the entire world.

Americans gained this victory, and that's why you have succeeded in uniting the global community to protect freedom and international law. Europeans gained this victory, and that's why Europe is now stronger and more independent than ever. The Russian tyranny has lost control over us. And it will never influence our minds again.

Yet, we have to do whatever it takes to ensure that countries of the Global South also gain such victory. I know one more, I think very important, thing: The Russians will stand a chance to be free only when they defeat the Kremlin in their minds. Yet, the battle continues, and we have to defeat the Kremlin on the battlefield, yes.

This battle is not only for the territory, for this or another part of Europe. The battle is not only for life, freedom and security of Ukrainians or any other nation which Russia attempts to conquer. This struggle will define in what world our children and grandchildren will live, and then their children and grandchildren.

It will define whether it will be a democracy of Ukrainians and for Americans — for all. This battle cannot be frozen or postponed. It cannot be ignored, hoping that the ocean or something else will provide a protection. From the United States to China, from Europe to Latin America, and from Africa to Australia, the world is too interconnected and interdependent to allow someone to stay aside and at the same time to feel safe when such a battle continues.

Our two nations are allies in this battle. And next year will be a turning point, I know it, the point when Ukrainian courage and American resolve must guarantee the future of our common freedom, the freedom of people who stand for their values.

Ladies and gentlemen — ladies and gentlemen, Americans, yesterday before coming here to Washington, D.C., I was at the front line in our Bakhmut. In our stronghold in the east of Ukraine, in the Donbas. The Russian military and

mercenaries have been attacking Bakhmut nonstop since May. They have been attacking it day and night, but Bakhmut stands.

Last year — last year, 70,000 people lived here in Bakhmut, in this city, and now only few civilians stay. Every inch of that land is soaked in blood; roaring guns sound every hour. Trenches in the Donbas change hands several times a day in fierce combat, and even hand fighting. But the Ukrainian Donbas stands.

Russians — Russians use everything, everything they have against Bakhmut and other our beautiful cities. The occupiers have a significant advantage in artillery. They have an advantage in ammunition. They have much more missiles and planes than we ever had. It's true, but our defense forces stand. And — and we all are proud of them.

The Russians' tactic is primitive. They burn down and destroy everything they see. They sent thugs to the front lines. They sent convicts to the war. They threw everything against us, similar to the other tyranny, which is in the Battle of the Bulge. Threw everything it had against the free world, just like the brave American soldiers which held their lines and fought back Hitler's forces during the Christmas of 1944. Brave Ukrainian soldiers are doing the same to Putin's forces this Christmas.

Ukraine — Ukraine holds its lines and will never surrender. So, so, here the front line, the tyranny which has no lack of cruelty against the lives of free people — and your support is crucial, not just to stand in such fight but to get to the turning point to win on the battlefield.

We have artillery, yes. Thank you. We have it. Is it enough? Honestly, not really. To ensure Bakhmut is not just a stronghold that holds back the Russian Army, but for the Russian Army to completely pull out, more cannons and shells are needed. If so, just like the Battle of Saratoga, the fight for Bakhmut will change the trajectory of our war for independence and for freedom.

If your Patriots stop the Russian terror against our cities, it will let Ukrainian patriots work to the full to defend our freedom. When Russia — when Russia cannot reach our cities by its artillery, it tries to destroy them with missile attacks. More than that, Russia found an ally in this — in this genocidal policy: Iran. Iranian deadly drones sent to Russia in hundreds — in hundreds became a threat to our critical infrastructure. That is how one terrorist has found the other.

It is just a matter of time when they will strike against your other allies if we do not stop them now. We must do it. I believe there should be no taboos between us in our alliance. Ukraine never asked the American soldiers to fight on our land instead of us. I assure you that Ukrainian soldiers can perfectly operate American tanks and planes themselves.

Financial assistance is also critically important, and I would like to thank you, thank you very much, thank you for both financial packages you have already provided us with and the ones you may be willing to decide on. Your money is not charity. It's an investment in the global security and democracy that we handle in the most responsible way.

Russia, Russia could stop its aggression, really, if it wanted to, but you can speed up our victory. I know it. And it, it will prove to any potential aggressor that no one can succeed in breaking national borders, no one committing atrocities and reigning over people against their will. It would be naïve to wait for steps towards peace from Russia, which enjoys being a terrorist state. Russians are still poisoned by the Kremlin.

The restoration of international legal order is our joint task. We need peace, yes. Ukraine has already offered proposals, which I just discussed with President Biden, our peace formula, 10 points which should and must be implemented for our joint security, guaranteed for decades ahead and the summit which can be held.

I'm glad to say that President Biden supported our peace initiative today. Each of you, ladies and gentlemen, can assist in the implementation to ensure that America's leadership remains solid, bicameral and bipartisan. Thank you.

You can strengthen sanctions to make Russia feel how ruinous its aggression truly is. It is in your power, really, to help us bring to justice everyone who started this unprovoked and criminal war. Let's do it. Let terrorist — let the terrorist state be held responsible for its terror and aggression and compensate all losses done by this war. Let the world see that the United States are here.

Ladies and gentlemen — ladies and gentlemen, Americans, in two days we will celebrate Christmas. Maybe candlelit. Not because it's more romantic, no, but because there will not be, there will be no electricity. Millions won't have neither heating nor running water. All of these will be the result of Russian missile and drone attacks on our energy infrastructure.

But we do not complain. We do not judge and compare whose life is easier. Your well-being is the product of your national security; the result of your struggle for independence and your many victories. We, Ukrainians, will also go through our war of independence and freedom with dignity and success.

We'll celebrate Christmas. Celebrate Christmas and, even if there is no electricity, the light of our faith in ourselves will not be put out. If Russian — if Russian missiles attack us, we'll do our best to protect ourselves. If they attack us with Iranian drones and our people will have to go to bomb shelters on Christmas Eve, Ukrainians will still sit down at the holiday table and cheer up each other. And we don't, don't have to know everyone's wish, as we know that all of us, millions of Ukrainians, wish the same: Victory. Only victory.

We already built strong Ukraine, with strong people, strong army, strong institutions together with you. We developed strong security guarantees for our

country and for entire Europe and the world, together with you. And also together with you, we'll put in place everyone who will defy freedom. Put-in.

This will be the basis to protect democracy in Europe and the world over. Now, on this special Christmastime, I want to thank you, all of you. I thank every American family which cherishes the warmth of its home and wishes the same warmth to other people. I thank President Biden and both parties, at the Senate and the House, for your invaluable assistance. I thank your cities and your citizens who supported Ukraine this year, who hosted our Ukrainians, our people, who waved our national flags, who acted to help us. Thank you all, from everyone who is now at the front line, from everyone who is awaiting victory.

Standing here today, I recall the words of the president Franklin Delano Roosevelt, which are I think so good for this moment. "The American people, in their righteous might, will win through to absolute victory." The Ukrainian people will win, too, absolutely.

I know that everything depends on us, on Ukrainian armed forces, yet so much depends on the world. So much in the world depends on you. When I was in Bakhmut yesterday, our heroes gave me the flag, the battle flag, the flag of those who defend Ukraine, Europe and the world at the cost of their lives. They asked me to bring this flag to you, to the U.S. Congress, to members of the House of Representatives and senators whose decisions can save millions of people.

So, let these decisions be taken. Let this flag stay with you, ladies and gentlemen. This flag is a symbol of our victory in this war. We stand, we fight and we will win because we are united — Ukraine, America and the entire free world.

Just one thing, if I can, the last thing — thank you so much, may God protect our brave troops and citizens, may God forever bless the United States of America. Merry Christmas and a happy, victorious New Year. Slava Ukraini. [Glory to Ukraine.]

ДОДАТОК В

Dear Charles, dear colleagues!

Thank you very much, greetings to you all and thank you for inviting me!

I started this week with a visit to the frontline. Two of our regions – Donetsk and Zaporizhzhia. Most of the combat operations, both offensive and defensive, are concentrated there. The fighting is highly intensive there, and our people are outstanding heroes! Our soldiers are doing a great job, and I am proud of them, every one of them who is now on the ground, fending-off Russian attacks and destroying Russian terrorists. We manage to liberate our land and people from the occupiers, and this is the most important thing.

The more successful our soldiers are now, the longer Russia will not pose a threat to Ukraine and our entire Europe. History clearly demonstrates that unsuccessful aggressions always make dictatorships weak. In fact, this is what we are seeing in Russia right now – we are seeing their weakness, which we so badly need. The weaker Russia is, and the more its bosses fear mutinies and uprisings, the more they will fear to irritate us. Russia's weakness will make it safe for others, and its defeat will solve the problem of this war.

Dear colleagues, partners!

I am grateful to all of you who're helping our defense against Russian aggression! Thank you for every air defense system provided to us – they do save lives. It's true. Thank you for the European initiative on a million shells and rounds for Ukraine, for our tank coalition and for all the defense packages that have been provided to our country. This is truly historic cooperation for the defense of Europe. Ukraine is grateful to Lithuania and Poland, and we will not allow Russia or its terrorist groups to even try to undermine the security of the Lithuanian and Polish people from the territory of Belarus. For Ukraine, the security of our partners is also our security.

Yesterday, Mr. President Nausėda and Mr. President Duda visited Ukraine, and we exchanged assessments of the situation in Belarus and the challenges it

presents. Ukraine's position is absolutely clear – any attempt to blackmail Europe, any attempt to do something against Europe should be treated equally by the whole Europe. If someone somewhere threatens one or another European nation, it is absolutely natural to stand up for that nation and eliminate the threat.

Another important thing to mention in the context of security is sanctions. I am grateful for the recently adopted eleventh sanctions package of the European Union, which continues the fair policy of pressure on everyone who makes aggression possible. It is important not to stop imposing sanctions. The fewer pauses there are, the less Russia will adapt to the pressure on it and the less it will think of ways to circumvent the sanctions. I am grateful that the eleventh sanctions package pays attention to Russia's attempts to circumvent sanctions through third countries, and this attention should be strengthened in the twelfth EU sanctions package. Many of the missiles that Russian terrorists are now using against life in Ukraine are newly produced and contain critical components made by companies in the free world. This cannot be tolerated. Together we must stop Russia's use of free world technologies for aggression against freedom.

We also cannot tolerate what Russia is doing to our Zaporizhzhia nuclear power plant. Let me remind you, that – this is the largest nuclear power plant in Europe. Russian terrorists have mined it – we have specific information from our intelligence, and we have presented it, in particular, to diplomats of European countries. As well as information about Russia's use of foreign parts for missile production. The Russian nuclear industry deserves sanctions in response to Russian radiation blackmail.

Dear colleagues!

Tomorrow, the Swedish presidency comes to an end, and I would like to thank Sweden and personally Prime Minister Kristersson for their effective work. Over these six months, Europe has become stronger. I'm sure of it. On behalf of all Ukrainians, I want to thank you, dear leaders, and you, Charles, you, Ursula, you, Roberta, for making important economic and political decisions that help us defend our freedom and Europe.

Unfortunately, there are things that do not help us. But, if solidarity continues to work, if our security and economic cooperation is not broken by artificial and illegal restrictions, if Europe's long-term and principled decisions continue to send signals to the world that Europe believes in peace, then this war will definitely not drag on.

I am grateful for the extension of our free trade with Europe and transit for another year. Every manifestation of solidarity, every manifestation of unity is now lifesaving. I am grateful for the proposal of a long-term financial instrument of the EU in the amount of 50 billion euros announced by the President of the European Commission von der Leyen, and if this proposal is approved, it will be the right signal that Europe believes in peace, believes in Ukraine. It is very important that the European Parliament always gives principled assessments of what is happening, and immediately condemned the Russian terrorist attack on the Kakhovka hydroelectric power plant. This attack led to the largest ecocide in Europe in decades, and those responsible must be held accountable. It is important that the European Council also condemn this horrific Russian terrorist attack and ecocide at the Kakhovka hydroelectric power plant.

I would like to note that if there is no strong reaction from European leaders and countries to the Russian crime at the Kakhovka HPP, it may give Russian terrorists more arrogance with regard to the Zaporizhzhia NPP. And, in any case, it is destructive when Russia uses a nuclear power plant for radiation blackmail and at the same time discusses the construction of new nuclear units with EU member states. How can we trust a terrorist to build nuclear units? Sorry, but it's a rhetorical question.

And finally, a few thoughts on the next six months for Europe.

I believe it is symbolic that this Saturday, on the first day of Spain's presidency, Mr. Sanchez, the Prime Minister of Spain, will visit Ukraine at my invitation. For the first time, the beginning of a country's presidency will be emphasized by a visit to Ukraine. And this actually says a lot about how important the next six months will be for our Europe. This is a historic time to start negotiations on Ukraine's

membership in the EU. A Europe of values, a free and strong Europe, a Europe of peace is unthinkable without Ukraine. We are ready to start accession negotiations, and our progress in implementing the European Commission's recommendations has to be fixed. Ukraine is determined to be fully prepared for the start of accession negotiations as soon as possible, and we will do so.

Peace has no alternatives. So, maximum unity in Europe has no alternatives.

Thank you very much for your attention! Thank you for your support, friends!

Слава Україні!